II. évfolyam. Arad, 1887. Szeptemberhó 6. Kedd. 242-dik szám.

Szerkesztőség:
Kazinczy-utcza 1. szám, földszint, balra.
Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kladóhivatal:
Kazinczy-utcza 1. szám, földszint, balra.

Hirdetések dijszabás szerint.
Egyes szám **5** kr. ünnep- és vasárnap után: szám **3** kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:
Helyben hazhoz hordva:
Egész évre . . . . . 12 frt.
Fél évre . . . . . 6 frt.
Negyed évre . . . . 3 frt.
Egy hóra . . . . 1 frt.

Vidékre postán küldve:
Egész évre . . . 14 frt — kr.
Fél évre . . . . 7 frt — kr.
Negyed évre. . . 3 frt 50 kr.
Egy hóra . . . 1 frt 20 kr.

Hirdetések helyben fizetendők.

Ferdinand trónjának támasza.

Arad. september 5.

Oroszország hirtelen kilépése eddigi várakozó állásából, különösen pedig a portához küldött ama javaslata, hogy egy török biztos kisérje el Ernroth orosz tábornokot Bulgáriába, nagy zavart támasztott a politikusok köreiben, kiknek nagy része már-már kikerülhetlennek vélte a kelet vihar kitörését.

A zavart növelték az egymást érő ellentétes hirek a porta magatartásáról, mely egyszer hizelegni látszott az orosz terveknek, más alkalommal megczáfolni igyekezett, mintha a portának szándoka volna az orosz diplomatia óhaját tüskön-bokron át vakon követni.

S ma is ott állunk, hogy Ernroth tábornok Bulgáriába küldetése csak a szándok stádiumában van, a mennyiben a porta ebbe beleegyezését adta, ha az e tekintetben közvetitésre felkért német külügyi hivataltól kedvező válasz érkeznék, mi még mindig kétséges, annak daczára, hogy az utóbbi időben a német és orosz udvar közt oly mérvü közeledés történt, mely az orosz követelésekre kedvezőnek mondható, azt hiszszük, hogy vég megállapodás a czár és német császár e napokban végbemenő találkozása előtt, alig várható.

Feltéve, hogy a Bismarck válasza, csakugyan kedvező leend, még e miatt nem igen kell Ferdinandnak kétségbeesni, sőt e határozott szin, vallomás csak előnyt nyujt a fejedelemnek, mert már most egész tisztában áll azzal, hogy kire számithat, s azt is bizonyosan fogja tudni, hogy Angol- és Olaszország, valamint monarchiánk is teljes erővel fognak az orosz tervek ellen actioba lépni.

A diplomatia véleményének ilyetén megoszlása képezi egyik támaszát Ferdinandnak, mert a berlini szerződés pontozatainak megváltoztatása okvetlen szükségessé teszi az összes nagy hatalmak egyetértését, s a szerződés pontjai egyetlen hatalomnak sem adnak jogot arra, hogy a beavatkozásra magának különös előjogokat követelhessen; — még magának a portának sem, mely mint fölényes hatalom pedig első helyen van érdekelve, és kétségkivül némi előjogokkal bir is.

Ha a portának volna akkora bátorsága, mint joga a kezdeményezéshez, akkor elismerjük, hogy a bolgár trón csakhamar veszedelmesen aláaknázott lett volna, mert a ruméliai kormányzó kinevezése a berlini szerződés értelmében a portának elvitázhatlan joga levén, e jogával élve, a bolgár ügyeket anynyira megzavarhatta volna, hogy a fegyveres beavatkozásra csakugyan meg lett volna a kellő alap, s ez esetben nagyon kérdésessé válik, valjon a bolgárok ellenállásával sarokba szoritott porta nem kapott volna az alkalmon, hogy a segélyül ajánlt orosz csapatokat saját védelmére felhasználja?

Az igaz, hogy az orosz csapatok felhasználása okvetlen maga után vonta volna monarchiánk erélyesebb fellépését, de már a zavar meglett volna, a mikor nem az képezte volna a kérdés tárgyát, hogy Ferdinand legyen-e a fejedelem, hanem, hogy az orosz bent ne maradjon Bulgáriában, s igy nagyon könnyen megeshetett vala, hogy egy mesterségesen támasztott belforradalom elseperte volna Ferdinand trónját.

Szerencséje azonban Ferdinandnak, hogy a porta hagyományos félénkségével és ingadozásával nem bir szakitani, s igy bármennyire iparkodik is az orosz diplomatia hálójába keritni, onnan mindig kisiklik, s mindig a berlini szerződésre vonatkozó utalással, tulajdonképpen pedig azért, mert neki sokkal kevesebb félteni valója van Ferdinandtól, mint a most rettenetesen baráti ölelgetésekkel kedveskedő orosz diplomatiától, melynek makacs kitartással folytatott küzdelme érthető sem volna, ha a török birodalmat illetőleg messzebb menő czéljai nem lennének.

Legnagyobb szerencséje Ferdinandnak, hogy az erőszakoskodások a bolgár nemzettel, tömörülésre s egységes ellentállásra ösztönzik. A menynyire köztudomásu dolog az, hogy Bulgária erkölcsi élete nagyon alá van aknázva, s egy kis gyu-anyag elégséges lehetne az állami élet összedöntésére, annyira elvitázhatlan, hogy a bolgárok egyké orosz pénzen megvásárolt kolompos kivételével valósággal irtóznak Oroszország boldogitásától s szabadulásukat egyes-egyedül abban találandják, ha megválasztott fejedelmük személye mellé tömörülve, közös erővel állanak a tolakodó utjába.

A mikor tehát maguknak a bolgároknak nem kell a muszka népboldogitás, a portának nem állhat érdekében az orosz tervek támogatásával saját maga alá vágni a fát, a mi monarchiánk érdekei az ő érdekeivel homlok egyenest ellenkeznek. Ugyan melyikünk jutna eszébe Ferdinánd trónra lépését ürügynek tartani arra, hogy az orosz törekvések sikeresitését mi magunk eszközöljük?

Különben mint Sophiából értesülünk, a bolgár kormány számolt minden eshetőséggel, s a legkomolyabban el van tökélve minden idegen beavatkozás ellen nemcsak tiltakozni, de egyuttal annak fegyveresen ellent is állni, de magáról Ferdinandról sem tételezhető fel, hogy a mikor fejedelemsége elfoglalásával akkora áldozatok hozott a kelet békéjének, könnyedén hajlandó volna Bulgáriából távozni, s fejedelmi konakjába Ernrothot bebocsátni.

Aki oda betolakodik, ellenséggel találja magát szembe, még pedig olyan komoly ellenséggel, mely puskaport tart Európa békéje alá. No, hogy a diplomatia olyan könnyelmü legyen, hogy a háborut maga erőszakolja, azt hinni alig lehet.

Az uj szathmári püspök az üresedésben levő szathmári püspökségre, megbizható értesülésünk szerint — irja a „B. H.“ — a magyar miniszterelnök Meszlényi Gyula esztergomi kanonokot, Kossuth Lajos sógorát jelölte ki.

A horvát tartománygyülés most még mintegy tizennégy napig lesz együtt. Attól a szándéktól, hogy azt tegnap, hétfőn elnapolják, elállottak. A jövő héten pár napig szünetelni fognak a tartománygyülés tanácskozásai az alatt az idő alatt a mig a bán s a tartománygyülés több tagja Csáktornyán fog járni a király üdvözlésére. A felirati vitát az „Agrames Tagblatt« szerint még ebben az ülésszakban okvetlen befejezik. — A horvát kormánypárt clubjának szombati üléséről az ellenzéki „Agramer Tagblatt“ azt a hirt hozza, hogy azon elhatározták volna a beadott öt választási petitió közül négynek az elvetését s csakis a zenginek a figyelembe vételét. Zengen Folnegovicsot választották meg Bedekovics miniszter ellenében a kérvénynyel megtámadott többi választásoknál pedig kormánypártiak a győztesek.

A király Nyitrán.

— szeptember 5.

Nyitra város örömünnepéről lapunk tegnapesti táviratai már tudósitottak jelezve, hogy a király vasárnap reggeli ½7 órakor fényes kiséretével oda ért. Ujabb tudósításaink szerint, a király ő felségét hozó vonaton megérkeztek egyidejüleg az idegen hatalmak katonai attaché-i is és pedig: Deines őrnagy, de pange escadron-parancsnok (Franczia-ország), Comte de Villeneuve kapitány, Keith-Fraser tábornok (Angolország), Cerutti lovag, ezredes (Olaszország), Zujew alezredes, Csanda kapitány és Koka Milanovics alezredes (Szerbia), Vallés ezredes (Spanyolország), Olaten százados (Svédország és Norvégia). Ő felségét a fenntebbieken kivül követték saját kocsijaikon — részben pompás négyes fogatokon — a különböző küldöttségek. — Az egész ut mentén szünni nem akaró lelkes éljenzés hangzott fel.

A városháza előtt emelt diadalkapunál fel voltak állitva a különböző népiskolák tanulói ünneplő ruháikba, köztük egy csapat fiu huszáregyenruhában, kiknek üdvözletét ő felsége katonásan viszonozta. A sátortáborban a királypavillonján egy fekete-sárga és két nemzeti lobogók vannak kitüzve.

A király ő Felsége sátortáborban a kis pavillon elé érkezvén, Kostyál polgármester által üdvözöltetett. A király megjegyzé hogy ittléte óta Nyitra városa jelentékenyen megszépült, és hogy a kilátás innen felséges. Ő felsége kérdezősködött a népesedési és az egészségi viszonyokról és azután lakosztályába vonult.

Rövid időzés után a király egész kiséretével, továbbá Orczy br., Fejérváry br. miniszterek, Jekelfalussy miniszteri tanácsos és Gyürky főispán kiséretében a tábori kápolnába ment, hol Roskovány püspök tabori misét szolgáltatott. A csaknem egy óra hosszáig tartó mise után ő Felsége Nyitramegye egyes járásainak és pedig a galgóczi zsámbokréti, szeniczei, privigyei pösteni, nagytapolcsányi, szakolczai járások, Ersekujvár város, a vágujhelyi, sellyei, miavai érsekujvári, nyitrai és holicsi járásoknak egy nagy felkörben felállitott paraszt küldöttségéhez ment. A különböző csoportozatok előtt elhaladva, a király egyes szolgabirákat és több földmivest is megszólitott. Majdnem mindegyiktől megkérdezte ő felsége hogy beszél e magyarul. A legtöbb az válaszolta, hogy a tót nyelv mellett magyarul és németül is tudnak. Nehányan, kik a kérdést nem értették meg, nevük felemlitésével válaszoltak, mely alkalommal a király előtt különösen feltünt, hogy egy magát Rozgony-nak, és egy magát Szögény-nek nevező egyének tótok. A király ezután élénk éljenzés között lakosztályába vonult vissza.

Délelőtt tiz órakor kezdődött a küldöttségek fogadtatása. Mivel az elfogadó terem nem elég tágas arra, hogy a nagyobb küldöttségeket befogadhatta volna, a csapatparancsnokok az elfogadó terem előtt a szabadban foglaltak állást. A parancsnokokat József főherczeg vezette Ő felsége elé. A király először minden tábornokot, azután az ezredparancsnokokat szólitotta meg és még számos más tiszttel is beszélgetett. A csapatparancsnokok fogadtatása után Ő Felsége, Orczy miniszter és Paar főhadsegéd kiséretében az elfogadó terembe ment, hol a küldöttségeket egyenként fogadta. A külső rend felett Jekelfalussy miniszteri tanácsos őrködött; Fliesser br. őrnagy szárnysegéd a váróterem előtt foglalt állást; az elfogadó terembe vezető ajtó előtt pedig gr. Paar főhadsegéd állott; az elfogadó teremben a király mellett Orczy br. volt teljesen diszben.

A király ő Felsége először az itt időző val. belső titkos tanácsosokat és kamarásokat fogadta, köztük Szlávy koronaőrt, Tóth Vilmost a közös legfőbb számvevőszék elnökét, Gyürky gr. és Kubicza Pál főispánokat, Skribenszky br. és Keglevics István gr. máltai lovagokat, a Tarnóczy fivéreket s másokat.

Ezután a rom. catholicus clerus nagy küldöttsége fogadtatott a király által. Roskoványi megyés püspök rövid szavakban üdvözlé a királyt s Ő felsége kegyelmébe ajánlá az alatvalói hódolattal szine elé járuló catholicus papsagot.

Ő felsége, az egyes mondatokat erősen hangsulyozva messze hallható hangon; ezen üdvözletre következőképen válaszolt.

»Őszinte örömmel s köszönettel fogadom a catholicus papság hódoló üdvözletét. A trón és haza iránti hű ragaszkodás egyik hagyományos erénye anyaszentegyházunk képviselőinek s nem kétlem, hogy ezen erény magvait s a testvéries egyetértés tanait, fenkölt szellemü püspökük példáját követve, önök is buzgón ápolják a lelki pásztori gondozásukra bizott hivek kebelében. Az ég bő áldása kisérje ebbeli üdvös müködésüket. Legyenek meggyőződve mindenkori különös jó indulataimról.«

A küldöttségek közt hódolt Nyitremegye tisztviselői Szalavszky alispán vezetése alatt. A küldöttség tagjai mind-

---

Az „ARADI KÖZLÖNY“ tárczája.

(Szeptember 6.)

Egy tenyérnyi a székelyek földéből.

(A Hargitta, Oláhfalu, a N.-Homoród völgye Almásig, az almási barlang, a Kiruj.)

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tárczája. —

Irta: **Laukó Albert.**

(Folytatás)

Más évszakban nem lett volna oly kellemes a tetőn levés, mint őszi hónapban. A nap a fenyőfák tetején volt egy darabig, lassankint a fák között megtört sugarai a legszebb szivárvány szineket nyujtották, mig végre lehanyatlott a pletean szélén.

A tető maga Hátulsó-mező nevet visel, déli oldalán emelkedik a vidék legmagasabb pontja a Csompó, teteje 1741. m., melyről reggel szándékoztunk megnézni a nap felkeltét.

Felérvén a tetőre az esztina (szállás) után néztünk, meg is találtuk. Egyszerü alkotvány ez. A kunyhó fenyühéjból van épitve. Négyszög alakban lever az oláh (a juhászok különös neve a székelyföldön, bár a pásztor magyar ember) karókat. Azt befonja fenyühéjjal, az egy méter magas falhoz elég két fenyühéj, mely tökéletesen elzárja a belső sötétséget a külső világosságtól. A teteje hasonlóképen készül, a héjak között maradt nyilás szellőztetésre s a füst kibocsátására igen alkalmas.

Nemsokára haza jött az oláh, a juhokat beterelte az akolba s hozzá látott a bojtárjaival együtt a fejéshez, azután tüzet rakott s a tejet felforralta, hogy belőle turót készitsen. Mi ez alatt a szabadban pattogó tüz mellett elkészitettük vacsoránkat. Az oláhnak is ünnepe ott létünk, mert neki is juttattunk a csirkéből, kenyérből s borból; mire rendkivül jó kedve szottyant, a min csodálkozni sem lehet, mert egész héten nem eszik egyebet zsendiczénél s puliczkánál.

Reggel, miután az éjet át töltöttük a szellős kunyhóban, egész felhőbe burkoltan találtuk magunkat; a fü oly harmatos volt, hogy térdig csatakosak lettünk.

A tetőre felérve szép kép tárult fel előttünk. Keletfelé az Olt alföldje terül el szép falvaival, melyeket csaknem meg lehet számitani, hátterében a hatalmas Határ-hegységgel, mely kiegésziti e képet, D. Ny. felé látni az oláhfalvi határt, a Czekendet a homoródi fürdő felett, a Szarkakőt Udvarhely felett, a Budárt és Csusert Udvarhely alatt. Nyugot felé azon hegysor kisérhető szemmel, melyből a Firtos emeli fel fejét, délre tőle a Gagy patak medenczéje, északra a korondi katlan. Északfelé a Hargittán vesz el látásunk. Nagyobb távolságban látjuk a fogarasi havasokat délfelé s Ünüköt észak felé.

A három tetőt elhagyva, leereszkedünk a csicsói Büdös katlanjába. A Büdös is fürdő, de oly félreesik a világtól, hogy egy-egy elkényszeredett ember jut ide. Egy lakóház van, hat szobával, egy szobában annyian tanyáznak, a mennyien épen elférnek, mindenki fejenként fizet hat krajczár napi bért. Az illatos szénán nem is lehet valami kellemetlen heverés, főleg ha nem restellik gyakran felcserélni.

Van itt vasas fürdő, medencze-vize nem rosszabb a homoródinál, de félre esvén, nincs becse; nem is egészen e végett látogatják, mint inkább azért, melytől nevét vette, t. i. kéngáz-gödre végett, melyet szembajok és hülés ellen jó szernek tartanak. Van egy négyszögletü padokkal ellátott, másfél méter mély gödör, az enyhülni akarók beülnek a bent levő padokra s lassan kezdik érezni a kéngáz hatását. Lábuk alulról kezd melegedni, a melegség mind fellebb terjed, mig végre az egész test izzadásba jő. Órákig élvezhető a nélkül, hogy a mellre ártalmas volna, ereje ennélfogva meg sem közeliti a trojai Büdös erejét; van még odább egy iszap vulkán féle ez is négyszegletü gödör, vize folyton lobog és állandóan piszkos, a lefolyása azonban nagy lehet, mert felméternél magasabbra sohasem emelkedik, jéghideg, alig 7—8° viz, melyet különösen hülés ellen tartanak jó szernek.

Miután a nap delet elhaladta, visszatérésre kell gondolni. Az ut Oláhfalu felé oly gonosz, hogy csak a legnagyobb ovatossággal lehet tova haladni. Egy darabig a Tolvajospatak mentén haladunk, később átlépjük s itt már az utban heverő kő is kevesbedni kezd, a fenyvesek ritkulnak s bükkök lépnek fel. A Tolvajos-patak tulajdonképen buvó patak, mert őserdőn folyvan át, a sok kidőlt fa keresztül kasul annyira áthidalja, hogy vize csak egy beszakadt helyen tünik elő, azért a viz locsogását egész menten halljuk, de magát a patakot csak ritkán látjuk.

A bükkösből kiérve, elterül előttünk az Oláhfalva vidéke; először egy végtelen kaszáló, itt-ott széna pajtával; a kaszálót változatossá teszi a nagyszámu mogyoró-bokor, melyeken néha annyi mogyoró terem, hogy szinte vesztegetik. Rendesen azt tartják, mikor sok mogyoró van, hideg tél lesz, de azért ezzel még nincs kizárva, hogy kevés mogyoró idején is ne legyen hideg tél, mint a milyen az 1879—80-iki volt.

A Homoród völgye Oláhfalun alul egyike a legérdekesebbeknek. A ház lassankint hegyekbe megy át, melyek egyfelülről a Nagy és kis Homoród, másfelülről a Nagy Homorod s Vargyas völgyét választják el. A nagy Homoród folyása igen gyors, mert ereje rendkivül nagy. A fürész malmok mindjart a falu alatt kezdődnek, de nem magán a főéren vannak, hanem oldalcsatornákat huznak, melyek alább ismét egyesülnek a főággal leginkább a meder egy-egy hajlása alkalmas erre s azért egy fürész malom elkészitése nem jár nagy munkával. A fürész malom idő folytán mint örökség jut a családtagokra s ennél fogva gyakran előfordul az az eset, hogy 9—10 családnak a birtoka egy fürész malom. Viszály azonban a birtoklásnál soha sincs, mert sor szerint egy hétig egyik, más héten másik gazda használhatja.

Negyed órányira a városon alul a Homorie jobb partján van a Lobogó forrás. Hideg vizü gesir, mely oly erősen lobog, hogy ha ember áll a forrás felé, csaknem leüti lábáról. Az öregek azt mondják, hogy egy meleg és egy hideg forrás buzzog fel egymás mellett, de ugy látszik ezen állitást csak az szüli, mert e fellobogó viz erősen surolja a bőrt, s innét áll elő a nagyobb melegség érzete. Tény az, hogy hőmérséklete egyenlő a Küküllő vizének hőmérsékletével, mely nyáron 18—20° szokott lenni. De ez talán tulajdonitható a felfogó medencze nagyságának, vagy annak, hogy fensikon terül el, hol ü napi hőmérséklet nem oly ingadozó, mint a mélyebb völgyekben.

A fürdőt igen régen ismerik, az ötvenes években azonban csak akkora medenczе volt, hogy három ember férhetett bele. A fürdő vidéke kopár, bágyasztóan egyhangu, a lakóházak körül alig kerül egy egy füzfa s igy az árnyékot egész nap nélkülözi az ember, tartózkodása tisztán a faházakra van szoritva, melyek nappal forrók, éjjel hidegek. Nem messze a fürdőtől borvizet is találunk, de ebben oly kevés a szénsav, hogy alig van ereje. Mivel egy katlanban van, azt lehet hinni, hogy a Homoród vize átszivárog a forrásba, mert alig van 20 lépésnyire azon csatorna, mely a vasolvasztóba s alább a vas hámorba vezet.

A fürdő lakó házai a munkások házaival együtt jelentékeny falut alkotnak, melyre gyakran alkalmazzák az uj város nevet. Van lutheránus temploma s a lutheránus káplán állandóan Sz.-Kereszt-bányán lakik. Hogy tisztán kath. vidéken lutheránus telepet találunk, onnét van, mert a munkások szepesi szászok, kiket az első bányamivelők hoztak magukkal a negyvenes években. Utódjak azonban meglehetősen elmagyarosodtak s csak a legvénebb emberek törik a magyarnyelvet. Az ifjak tisztán beszélnek. A vastelep nagyon szépen virágzik, s öntött és kovácsolt áruczikkekkel látja el a Székelyföldet, sőt Romániát is. Szép öntött katlanokat, fazekakat, kályhákat, izléssel kiállitott vasgyárakat, kert, tornácz rácsokat, czélszerü váltó vasekéket producal.

A hámor alatt kezdődik a Homoród völgyének legregényesebb része; az ötvenes években az öntő és hámor között levő dombok is fenyvesekkel voltak fedve, de ezeket apránkint kiirtották s most helyüket nyirek foglalják el, mely tény igazolja Darvin állitását, ki sarki Eszakamerikában hasonló facserélésről beszél. A hámor alatt az eddigi platean a patak két partján hegygerinczczé alakul, a patak különösen a keleti part alatt folyik el, miért ez oldal sokkal meredekebb is. Itt veszi fel jobbról a Kápolnás Oláh falu felől jövő Csonga patakot (igy Hunfalvinál, de itt Rákosnak hivják, mert sok rák van benne) s igy vize tetemesen bővül, mig medre rendkivül szabálytalan. A fensikról minden átmenet nélkül zuhan alá a völgybe, hullámai azonban megtődnek a nagy sziklában, melyek medrét keresztül-kasul boritják, mintha valamely boszorkány hányta volna bele egy éjszaka. Innen kezdve tiszta természetes kőmederben foly a viz s mivel esése nagy, folyása igen sebes s a habok locsogása oly hangos, kogy mig meg nem szokja a fül, szót is alig érthetni tőle. A bal partján levő meredek lejtő fenyvessel van benőve, jobbra egy katlan van, mely felett bükkös platean emelkedik. E medenczében három házat találunk, melyet julius augusztusban azok használnak, kik beteges gyengeségben, vagy mellfájásban szenvednek, itt az illetos levegőben, melyhez járul, hogy a patak mellett jó vasas fürdő van s a patak medrében egy szikla tömbből buzzog fel a borviz, rendesen megkönnyebbülnek. Hozzá járul mindezekhez, hogy az eper, később a málnaszedés a hegyoldalon kellemes szórakozást nyujt. A zajtól, melyet a patak okoz, ezen fürdőt Dobogónak nevezik. A patak zajához járul még a ványolók egyhangu zuhogása s az esztergályozó s fürészelő malmok recsegése. Regényes volta miatt e kicsi fürdőt Székely-Füredнek szeretik nevezni.

A kőmeder ezután egész az ugy nevezett Róka városig terjed, addig a völgy a fürdőt kivéve oly szük, hogy a hegyoldalba kellett vágni a szekér utat, a Róka városnál azonban már kitágul s kevésbbé regényes, de bájosabb kezd lenni.

Róka városnak nevezik a vasbányákat, melyek a patak baloldalán a hegyoldalba, mint megannyi rókalyukak egymás felett vannak vésve, a vaskövet innen viszik a sz. keresztbányai olvasztóba. A Róka városon alul ismét találunk egy borviz forrásra; ez a sós borviz, mely ép oly hathatós gyomor tisztitó, mint a budai keserüviz. A hegylejtőket innen kezdve állandóan bükk- és cserfák boritják.

(Vége köv.)

Egy idegen a városban.

— Eredeti regény egy kötetben. —

[39. Folyt.] (Minden jog fenntartva.)

Irta: **Török Tivadar.**

XXX.

Az utolsó hajsza.

— Balla ur, detectiv! — mutatta be Dersei kapitány János gazdának a fővárosi rendőrt.

— Nagyon meg vagyok tisztelve! — felelte János gazda őszintén, — örömömre lesz ha szegény házam vendégeül látjuk! Ezzel nagy parolát csapott a detectiv tenyerébe és rögtön elbeszélte neki azt az érdekes történetet, a mikor Dersei beleszeretett a leányába és minden második mondás után felhangzott a János

két termet megtöltötték. A nagy küldöttség nevében G y ü r k y Abrahám gróf főispán a következő beszédet intézte Ő felségéhez:

Császári és apostoli királyi Felség!

Legkegyelmesebb Urunk!

Harminczöt éve mult annak, hogy Felséged ezen várost legmagasabb látogatásával megtisztelni kegyeskedett. Akkor is teljes kifejezést nyert Nyitra vármegye lakosságának Felséged iránti mély hódolata és még inkább kifejezést nyer most, a midőn a lezajlott 35 évnek is ugy szolván minden napja Felséged iránti mély hódolata igazságos, Felséged határtalanul jó, dicső uralkodását hirdeti. Igen, Felséged legmagasabb intézkedéseinek s alkotásainak ugyszólván mindenikébe a népei iránti szoretet, a nemes es lovagias gondolkodás szövődik be s ez a kutforrása ama igazi ragaszkodásnak, hüségnek és loyalitásnak, a melylyel Felséged iránt a hazának minden egyes polgára viseltetik. Boldog vagyok, hogy ezen érzelmeket ugy Nyitra vármegye, mint a szomszéd és itt küldöttségileg képviselt Bars, Komárom, Pozsony, Trencsén és Turócz vármegyék nevében tolmácsolni alkalmam van. Szerencsésnek érzem magamat, hogy Nyitra és az imént megnevezett megyék küldöttségeit Felségednek bemutathatom és midőn ezt teszem, egyszersmind alázattal kérem Felségedet, fogadja kegyelmesen hódolatunkat, azt a hódolatot, mely hüségben és ragaszkodásban nemcsak ezen és a szomszéd vármegyék lakosságánál, de az ország legtávolabb részeinek lakosságánál is minden alkalommal kifejezésre tör és a mely hódolatról mindenki tudja, hogy az a kendőzetlen szeretetnek s az őszinte hódolatnak kifejezése. Az Isten tartsa, az Isten éltesse Felségedet sokáig, népeinek örömére, népeinek boldogságára! (Hosszan tartó lelkes éljenzés.)

A király ezen beszédre, mély csend közepett, zajos éljenzések által kisérve, a következőkép válaszolt:

Köszönettel fogadom hódoló üdvözletüket. Felső-Magyarország népességénél a trón iránti hü ragaszkodás mindenkor mélyen gyökerezett s meg vagyok győződve, hogy e nép, vallás- és nemzetiségi különbség nélkül hazafias érzelmekben is egy szinvonalon áll és egynek érzi magát kedvelt Magyarországom többi lakóival, s hogy az egymástól elválaszthatlan alattvalói hüség és hazaszeretet érzelmeit mint eddig, ugy ezentul is hiven megőrzendi. Vigyék meg egyébiránt küldőiknek királyi üdvözletemet, legjobb kívánataimat szellemi és anyagi jólétükért, melynek előmozditására irányzott törekvéseikben rokonszenvemre és oltalmamra minden körülmények közt számithatnak.« (Lelkesült, hosszantartó éljenzés.)

Az erre következő c e r c l e majdnem egy órát vett igénybe, mely alkalommal a király a küldöttségi tagok közül igen sokat megszólitással tüntetett ki és b e h a t ó a n t u d a k o z ó d o t t a n e m z e t i s é g i é s n y e l v v i s z o n y o k r ó l. Ő f e l s é g e l á t h a t ó l a g ö r v e n d e t t, h a a n é p n e k a m a g y a r n y e l v b e n v a l ó e l ő m e n e t e l e j e l e n t e t e t t n e k i.

A király ezután a n y i t r a i i z r a e l i t a h i t k ö z s é g küldöttségét fogadta, melynek alelnöke, dr. P e r e s z l é n y i Henrik a következő beszédet mondotta:

Császári és királyi felség!

Legkegyelmesebb urunk, szeretett királyunk!

A nyitrai izr. kitközség képviselői, császári és apostoli királyi felséged előtt megjelentek, hogy kifejezést adjanak alattvalói hódolatuknak és utolsó leheletükig való ragaszkodásuknak szeretett királyuk szent személyéhez, kinek dicső uralkodasa alatt a többi honpolgárokkal való egyenjoguságukat elnyerték. Azon kérelmünket terjesztjük elő, miként hitközségünk volünk jelenlevő lelkésze felséges királyunkra áldását mondhassa.

A király ő felsége megjegyzé válaszában hogy az izraelita vallásuak mindig hü alattvalók voltak, és meg lehetnek győződve jóindulatáról.

Ezután Ő Felsége által fogadtattak a királyi épitészeti hivatalok tisztviselői, az épitészeti felügyelő vezetése alatt, az adófelügyelő vezetése alatt, a posta és távirda hivatal tisztviselői, a pozsonyi postaigazgató vezetése alatt s végre a rom. cath. gymnasium tanárai és a többi tanintézetek tanerői a tanfelügyelő vezetése alatt. — A király minden fogadtatás alkalmával a megjelentek majdnem mindenikével egyenként szót váltott. O r e z y Béla br. miniszter a fogadtatások befejezéseig jelen volt a teremben csak a catholicus clerus küldöttségének fogadtatása alkalmával nem. — Orczy br. mutatta be ő Felségének a titkos tanácsosokat, kamarásokat s összes állami tisztviselőket is. — A k i r á l y Ő f e l s é g e c s u p á n a c a t h o l i c u s c l e r u s é s a t ö r v é n y h a t ó s á g o k k ü l d ö t t s é g e i h e z i n t é z e t t b e s z é d e i t o l v a s t a a t ö b b i e k n e k p e d i g r ö g t ö n ö z v e v á l a s z o l t.

A fogadtatás 12 óra előtt véget ért. — A király ő Felsége kilépett az elfogadó-teremből s J e k e l f a l u s s y miniszteri tanácsos előtt igen dicsérőleg nyilatkozott a tábor összes berendezései, valamint a fogadtatások alkalmával tapasztalt rend felett. Ezután Ő felsége gyalog visszatért lakosztályába a melynek közvetlen közelében néhány csendőr tartott rendet, a délelőtt folyamában ezer meg ezer főre felszaporodott közönség közt.

A király Ő felségének lakasába való visszatérte alkalmával a tolongó népet kisse vissza akarták szoritani, a k i r á l y a z o n b a n i n t e t t, h o g y n e t e g y é k.

Déli fél egy órakor a táborban egyszerre t ü z l á r m a hangzott fel; a tüzőrséget allarmiroztak, a mely azonnal meg is jelent a király Ő felsége lakásául szolgáló épületnél, itt azonban csak egy már nagyobb részt kialudt rét-tüzet talált, mely valószinüleg valamely szivarozó vigyázatlanságából támadt közvetlenül s király ő felsége lakása megett emelkedő domboldalon. A tüzőrség még néhány vizsugarat bocsátott a tüzre s azután elvonult szállására.

2 órakor a 8. Luszárezred 2. diviziója Halassy őrnagy vezetése alatt és a 74. honvéd gyalogdandár Horváth ezredes vezetése alatt Ő felsége előtt, kinek kiséretében voltak József főherczeg és br. Fejérváry miniszter, elléptetve kivonultak a táborból. A király fe lette dicsérőleg nyilatkozott a csapatok magatartásáért.

Négy órakor kezdődött a szigeten a n é p m u l a t s á g melyen ezrekre menő közönség vett részt. A környék parasztjai táncezhelvet rendeztek be és számos városi nézö egész késő éjjelig maradt ott.

Hat órakor a sátortáborban nagy udvari ebéd volt 64 teritére. Ő felségétől jobbra ült Albrecht főherczeg tábornagy, balra Vilmos főherczeg tábornagy, azután József főczeg, Fejérváry br. honvédelmi miniszter, Catti br. táborszernagy, hadtestparancsnok, Reicher József altábornagy, Nyáry br altábornagy főudvarmester, Daenisch János vezérőrnagy, Forinyák Gyula vezérőrnagy, Schönaich Ferencz ezredes, Waldkirch ezredes, Brecherhume alezredes, Baumholzer alezredes, Ságody őrnagy, Guttenberg ezredes Jaeger Ferencz vezérőrnagy, Denemond alezredes, Oldofredi gr. alezredes, Chorinsky gr. és Thomann őrnagyok, Orczy miniszter, Tóth, a közös legfőbb számvevőszék elnöke, Szlávy koronaőr, Roskoványi püspök, Gyürky gr. főispán, Kubicza főispan, Eszterházy gr. főispán, Zsámbokréty alispan, Klempa alispán, Migazzi Vilmos gr. kamarás, Erdődy Ferencz gr. kamarás, Marsovszky törvényszéki elnök, Szitányi Bernát képviselő, Gedulyi szuperintendens, azonkivül a tiz külföldi attaché, a kik a sátortáborban tartandó villásreggelire is naponkint hivatalosak, végül a kiséretbeli urak.

Az ebéd után ő felsége hosszu ideig cercle tartott, mely alatt a meghivottak mindenikét megszólitással tüntette ki. Ezután a király az egész társasággal a szabadba lépett, hol is szemei ele gyönyörü kép tárult, mely a királyt legkellemesebben lepte meg. Az egész város fényárban uszott, a minthogy kivilágitásra alkalmasabb fekvésü város Nyitránál alig is képzelhető. A sátortabor felőli oldal fénytengerben látszott uszni, melyből különösen a püspöki palota körvonalai, továbbá az élesen megvilágitott sziklacsucsok és védbástyák méternyi szélességü tüzkévéktől szegélyezetten vakitóan emelkedtek ki. Számtalan szabad láng a legváltozatosabb szinjátékban lobogott. A Nyitra vize mentén sürü lampionsorok ragyogtak és a hidakon pedig folytonosan bengáli tüzek égtek. 8 órától kezdve — az est meglehetős sötét volt, miután a hold még nem jött fel a hegyek megül, — a sátortabor területéről szépen látható, fél óránál tovább tartó ponpás, szakadatlan röppentyü tüzijáték gyönyorködtette a szemet.

A táborhoz vezető uton ezer meg ezer ember gyülekezett volt össze, hogy a ritkaszépségü látvány élvezetében gyönyörködjék s a néptömeg utoljára annyira felszaporodott, hogy a kocsi közlekedést egészen lehetetlenné tette, ugy, hogy az udvari ebédről visszatérő vendégek alig birtak a városba bejutni. A király még egy ideig a lakása előtti verandán tartózkodott, ezután pedig egy kabinetfutárral is végezve, 9 órakor pihenni tért.

Délután 1 órakor Albrecht és Vilmos főherczegek, Beck br. altabornagy a vezérkar főnöke, továbbá Fiedler ezredes és Spinette br. kiséretében ide érkeztek. A pályaudvaron Albrecht és Vilmos főherczegeket József főherczeg, Fejérváry br. miniszter, Catty br. táborszernagy, Nyáry br. főudvarmester, Fernyak tábornok és Gyürky gróf főispán üdvözölték. A főherczegek a megyeházban szálltak meg.

KÜLFÖLD.

A sophiai katonai club táncestélye. Szombaton este a sophiai helyőrség tisztjei f é n y e s e s t é l y t rendeztek a katonai clubban. Az estélyen C o b u r g fejedelem is jelen volt kiséretével s ezenkivül részt vettek az ottani elökelő családok tagjai, a diplomatiai ügyvivők titkárai stb. Flesch franczia consul az nap reggel e l u t a z o t t S o p h i á b ó l. A folyó ügyek vezetésével a franczia ügyvivőség titkára bizatott meg. — A tisztek vállrontjaikon ezután a „A.“ helyett az „F.“ betüt fogják viselni.

A porta jegyzéke és Bismarck válasza. Konstantinápolyból jelentik, hogy B e r l i n b ő l m é g n e m é r k e z e t t v á l a s z a z o n i n d i t v á n y r a, m e l y e t a p o r t a a b o l g á r k é r d é s t á r g y á b a n t e t t. Habár B i s m a r c k herczeg — állitólag — tudomására jüttatta a portának, hogy óhajtja, hogy őt bizzák meg, mint a berlini congressus volt elnökét azzal, hogy Ausztria-Magyarországot, Olaszországot és Angolországot az Oroszország részéről tett inditvány elfogadására reábirja és egyuttal ki is jelentette hogy ez esetben a hatalmak hozzájárulása az inditványokhoz biztosra vehető:

a törökországi kivatalos körökben mégis arról győződtek meg, hogy e lépésnek eredménye nem lesz, sőt bizonyosnak mondják, hogy a lépésének eredménytelensége iránt tisztában volt és azért fordult mégis Németországhoz, hogy Oroszországgal szemben a felelősséget magáról elháritsa. Azt hiszik, hogy egy hét leforgása előtt Berlinből nem fog válasz érkezni, mert Bismarck herczeg jelenleg Kissingenben van.

TÁVIRAT.

— A császár-találkozás hire valótlan. —

Berlin, szept. 5. (Az »Aradi K ö z l ö n y« eredeti távirata.) Egész hitelességgel megczáfolják azt a hirt, mintha a német császár és az orosz találkozni szándékoznának.

Az

„ARADI KÖZLÖNY“

(m e g j e l e n m i n d e n n a p).

előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 frt — kr
Fél évre	6 „ — „
Negyed évre	3 „ — „
Egy hóra	1 „ — „

Vidékre postán szétküldve:

Egy évre	14 frt — kr
Fél évre	7 „ — „
Negyed évre	3 „ 50 „
Egy hóra	1 „ 20 „

Az előfizetési pénzeket kérjük, legczélszerübben posta-utalványnyal, **mielőbb beküldeni,** hogy a lap pontos expeditióját fennakadás nélkül teljesithessük.

Arad, 1887. szeptember hóban.

Az „Aradi Közlöny“
szerkesztősége és kiadóhivatala.

N A P T Á R.

September 6. Kedd. Róm. cath. naptár: Zakariás próféta. Prot. naptár: Magnus. Görög orosz naptár (augusztus 25.) Bertalan apostol. Napkél 5 óra 25 perczkor. Nap nyugszik 6 óra 31 perczkor

September 9. Aradmegye közigazgatási bizottságának rendes havi ülése d. e. 9 órakor.

September 12. Aradmegye rendkivüli közgyülése d e 10 órakor.

HIREK.

Arad és Vidéke.

— **Aradmegye a király előtt.** Ő felsége a király most már végleg megállapitott utazási terv szerint folyó szeptember hó 15-én d. e. 10 óra 50 perczkor érkezik meg Dévára s az üdvözlő és hódoló küldöttségeket ugyanazon napon déli 12 órakor fogja fogadni. Ezek szerint az Aradmegye törvényhatósága által menesztendő hódoló küldöttség is e napon fog tisztelegni Ő felsége szine előtt.

— **Az államvasutak adótartozása.** A magyar királyi államvasutak igazgatósága rendezni kivánván az államvasutakra kivetett községi adó-tartozásokat, felkérte O r m ó s Péter Aradmegye alispánját, hogy a járásokból az előljáróságok után a főkönyvi kivonatokat szereztesse be. Ennek alapján O r m ó s alispan felhivta az összes járási főszolgabirákat hogy az államvasuti vonalak mentén fekvő községek előljáróságaitól a kivetési lajstromokat és főkönyvi kivonatokat szerezzék be és hozzá terjesszék be. Az aradi járásban Kurtics, Mikalaka, Glogovácz, Mondorlak, Csicsér és Szabadhely községek vannak érdekelve.

— **Huszárok indulása a hadgyakorlatra.** A 14-ik huszárezred az Erdélyben megtartandó őszi nagy hadgyakorlatra szeptember 8-án reggel 6 órakor indul Aradról. A 14-ik huszárezred Déva környékén lesz elszállásolva szeptember 14-ig 14-én tul pedig a szabadban felállitandó tábori sátrakban fognak tanyázni.

— **Aradmegye állandó választmánya** tegnap délután 4 órakor tartotta meg a jövő évi költségvetési előirányzat összeállitására egybehivott ülését. Az előirányzatot, mely a legközelebbi közgyülésre előterjesztetik, s ezt megelőzőleg 15 napi közszemlére kitéve lesz, sommás ös zeállitásban legközelebb közölni fogjuk.

— **A Thököly-zsilip megvizsgálása.** A tanács a mérnöki hivatal előterjesztésére elrendelte, hogy a vedgát Thököly-zsilipje, melynél a legutóbbi áradások alkalmával átszivárgások mutatkoztak, alaposan vizsgáltassék meg. Ennek folytán a mernöki hivatal az alapokat kifogja ásatni és a vizsgálatot legközeleb teljesiti.

— **Az aradi lövész-egylet választmányi ülése.** Az aradi polgári lövészegylet választmánya G r e i n e r Károly alelnök elnöklete alatt tegnap délután 5 órakor az iparkamara helyiségében ülést tartott. Az ülés legfontosabb tárgyát képezte a temesvári lövészegylet meghivása a k i s a s s z o n y n a p i n a g y l ö v é s z e t r e. Az egylet választmánya elhatározta, hogy e lövész-ünnepélyen G r ü n w a l d Ferencz elnök és M ü l l e k Lajos titkár által fogja magát képviseltetni. Egyszersmind a lövész-egylet képviselőit megbizza a választmány, hogy a délmagyarországi lövész-egyleti szövetkezet nagygyülésén is vegyenek részt, s az ott tapasztaltakról tegyenek a legközelebbi valasztmányi ülésen tüzetes jelentést.

— **Aradmegye központi választmánya** O r m ó s Péter alispán elnöklete alatt tegnap kezdte meg az 1888. évre jogosultsággal biró képviselőválasztók névjegyzéke ellen beadott felszólamlások targyalását.

— **Az iparosház bálja.** Lapunk tegnapi számában már kimeritően tudósitottunk az aradi iparosház felavatásának ünnepélyességeiről. Megemlitettük azt is, hogy az esti órákban a diszterem bálteremmé vált s a csillárok lángjai alatt a legszebb nők koszoruja gyült egybe. Csakhamar kezdetét vette a táncz az A l b e r t Péter jó muzsikája mellett s a legpompásabb hangulatban eltartott a hajnali órákig. Pótlólag még ide iktatjuk a jelen volt bölgyek névsorát, előre is elnézésért esedezve, ha a báli tudosító hibája folytán egyik-másik szépség neve kimaradt. A s z s z o n y o k: Kristyóry Jánosné, Fikker Józsefné, Bauer Gyuláné, Mihalik Józsefné, Welser Alajosné, Koditek Vinczéné, Müller Józsefné, Faix Jakabné, Rácz Sándorné, Gásza Károlyné, Berán Antalné, Késmárky Istvánné, Bayer Sándorné, Franz Károlyné, Steigerwald Alajosné, Baum Péterné, özv. Orgován Istvánné, Hencz Ferenczné, Schön Mórné, Sárossy Győzőné, Theisz Jánosné. L e á n y o k: Stéger Erzsike, Faix Anna, Reck nővérek, Fischi Luiza, Miksits Terézia, Orgován Gizella, Müller nővérek, Gásza Mariska, Szele nővérek, Solymos Katicza, Kovács Jolánka, Heidenreich nővérek, Schön Aranka, Weisz Jenny, Pataki Jolánka, Grossmann Hermina, Theisz Róza, Gyelák Mariska.

— **Pályázat a vármegyénél.** A vármegyénél P a l á g y i Károly lemondása folytán megürült közigazgatási számvevői állás, a mennyiben áthelyezés vagy előléptetés utján töltetnék be, a hason minősitéshez kötött más állás, vagy állások betöltésére is a vármegye alispánja által pályázat hirdettetett. Az állás javadalmazása évi 800 frt fizetés és 100 frt lakpénz. Az 1883: I. czikk 17 §-a szerinti minősitést igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvények, folyó september hó 20-áig a megye főispánjánál nyujtandók be.

— A **14-ik huszárezred tisztikara** szeptember 7-én, mielőtt az őszi nagy hadgyakorlatokra indulna, a milovai völgyben egy kedélyes t á n c z m u l a t s á g o t rendez, melyre a polgári osztályból is számosan lesznek meghiva.

— **A radnai bucsusok.** Ajtatos énekszóval vonultak végig tegnap egész nap a mindenfelől érkező bucsusok a templom-uteán. Különösen nagy tömegekben érkeztek Szegedről. Még tegnap folytatták utjokat Radna felé, hol a kisasszonynapi nagy bucsu alkalmával rendesen nagy ünnepélyességek vannak.

— **Nem lesz felsőbb leányiskola.** Arad város törvényhatósága a marczíusi közgyülésből, mint akkor részletesen megirtuk, egy felterjesztést intézett a vallás és közoktatásügyi miniszterhez, hogy az Aradon fenálló két osztályu állami felső leányiskolát a más városokban levő állami leányiskolák mintájára az ezzel járó összes kiadások fedezése mellett 4 vagy 6 osztályuvá fejlessze, illetve itt egy felsőbb leányiskolát állitson fel. T r e f o r t közoktatásügyi miniszter egy leiratban értesité Arad város közönségét, hogy ez óhajának e z i d ő s z e r i n t eleget nem tehet.

— A **lövész-egylet ezüst serlege.** A temesvári lövész-egylet kisasszonynapi nagy dijlövészetére az aradi polgári lövész-egylet tegnap délután tartott választmányi ülésén e g y e z ü s t s e r l e g e t a j á n l t f e l d i j k é n t, melyet az egylet képviselői fognak a temesvári lövészeknek átnyujtani.

— **Csanádmegye közigazgatási bizottsága** f. hó 14-én d. e. 9 órakor tartja meg rendes havi ülését.

— **Az „Aradi torna-vivó-egyesület“** hó 7-én — szerdán — kezdi meg az ez évi cursust hetenként: hétfőn, szerdán és pénteken 6 órától 8-ig. A z e l n ö k s é g.

— **Jánosy Demjén** dr. a minorita-rend főnöke ujabban több látogatást tett a felsővároson felállitandó algymnazium ügyében, és pedig F e h é r Ipoly tankerületi főigazgatónál, L é v a y Ferencz kir. tanfelügyelőnél, R ó z s a Ferencz apát. plébános és O l t v á n y i Pál prépost uraknal, és mindenütt a legnagyobb szivélyességre és támogatásra talált az ügy érdekében. A rendfőnök még néhány napig marad Szegeden, aztán székhelyére, Aradra jő vissza s onnét kész javaslatot fog a szegedi tanácshoz irásban beküldeni.

— **Tüzeset a vidéken.** Sikula községben mint ottani levelezőnk irja, Farkas Samu birtokosnak egy 200 frtra becsült szalmakazla teljesen leégett. A tüz oltásánál a községi jegyzőt kivéve, a lakosság nagy közönyösséget tanusitott.

— **Kéjvonat.** F. hó 7-én az az kisasszony napja alkalmából Budapestre 50 százalékkal 10 napig érvényes mérsékelt menetterti jegyek adatnak ki a városi menetjegy irodában. Gyermekekre nézve a következő kedvezmények vannak; egy 10 éven aluli gyermek egész III-ik osztályu jegyek a II-ik osztályban utazhatik, továbbá egy tiz éven alnli gyermek felnőtt kisérőjével együtt a III-ik osztályban egy egész II-od osztályu jegy váltása mellett utazhatik. Podgyász szabadsuly nem engedélyeztetik. Bővebb felvilágositásokkal készségesen szolgál a városi menetjegy iroda főtér 3-ik szám alatt.

— **Ráth Károly**, volt országgyülési képviselő, a fővárosi iparoskör elnöke, ki az aradi iparosház felavatási ünnepélye alkalmából mint az ipartestület vendége Aradon időzött, tegnap délelőtt meglatogatta V é g h Aurél kir. tanácsos jószágigazgatót, majd E. I l l é s László ipartestületi titkár kiséretében kiment a vértanuk kivégeztetési helyére, s azután a déli vonattal Budapestre visszautazott.

— **Elrendelt vizsgálat.** A békésmegyei kamarai kültag-választás ellen, mivel az orosházi iparosok mellőzésével történt, az orosházi ipartestület felfolyamodott a nagymél-

---

gazda büszkesége, az ő legkedveltebb kifejezése: Dersei kapitány, a vőm!

Nyikuláj ez alatt a Máris asszony kezeit csókolgatta és könyezve kérte ki bocsánatát azért, hogy szónélkül szökött meg a háztól.

— Isten látja lelkemet Máris asszony, csak a kapitány urért tettem!

— Hiszem fiam Nyikuláj! Az isten meg is fizet érette, hogy Rózikától elvetted azt a nagy szerencsétlenséget, a mi azzal érte volna, hogy ha Dersei elpusztul vala. — Most pedig ülj le fiam, — szólt gyengéden Máris asszony, — és várakozzál egy kis ideig, hogy megegyed azt a püspöki ebédet, a mit ma örömömben csinálni fogok!

Nyikuláj meghatva vonult kis kamrájába és sokáig hurczolt diszruháját felcserélte a rendes hétköznapival. A szépen megtakaritott pénzből bizony nem hozott viss a szegény semmit. De nem is bánta. A derék ember el volt ragadtatva a gondolattól, hogy ő milyen örömet csinált Jánoséknak azáltal, hogy segitett a véletlennek, hogy Dersei teljes épségben kerüljön vissza a Rózika ölelő karjaiba.

A Bundás e közben teljes erővel adta át magát a viszontlátás örömeinek. A hogy végig ugrálta a korcsma helyiségét, egy párszor ráugorva János gazdára megnyalva a Máris asszony és a Rózika kezeit, hallatlan farkcsoválásokkal nógatta őket hasonló gyöngédségekre. Végre mindnyájan barátságos kérdéseket intéztek a Bundáshoz, megsimogatták folyton közbenjáró fejét és Máris asszony izes falatokra csábitotta a konyha felé Bundás azonban hosszas utja alatt, ugy látszik nagyuri tempora tett szert, mert Máris asszonyt elkisérte ugyan a konyha ajtóig, ott azonban egy nagyot vakkantva, gyorsan kiugrott a pitvarba, onnan pedig az udvarra, a hol egy megindító jelenet játszódott le.

A Bundás ugyanis egetverő csahotással táncezolt az udvar közepére és kidülleszted szemekkel lesett minden oldalra, hogy hol jön ki az, a kit ő kiván? Nemsokára élénk vinnyogás, majd ugatás hallatszott a fészek alól és hanyatt-homlok rohanva, történtett elő az otthon maradt pajtás, a Vigyázz. Mikor Bundás meglátta társát, egy merész salto mortaléval annak a hátára ugrott és két első lábát ott tartva, fejét annak az oldalához szoritá s a másik pillanatban teljes erővel dörzsölgette oda fejét, a hol csak érte a meglepettett Vigyázzt. Majd mind a ketten két lábra állva mulatságos tánczot rögtönöztek, s a Vigyázz éles nyöszörgést hallatott, megmegszakitva némi barátságos harapdálással.

A rég társ nélkül maradt Vigyázz, mindegyre kérdeni látszott: Te vagy Bundás! Meg vagy? De régen várlak! A gazdám sokat mondott, intett nekem, de nem igen értettem! — Aztán jöttek a többi kedveskedések, ugy, hogy Nyikuláj a pitvarajtóból könyes szemekkel nézte az ő hü allatjainak az örömét.

Déltájban Máris asszony feltálalta a remek ebédet, mely valóban püspöki volt. A detectiv el volt ragadtatva és Dersei kapitány édes örömmel gondolt arra, hogy a kis Rózika majd anyjára ütve, hasonló asztalt fog tartani az egy kissé fényesebb lakásban és fitalosabb szenvedély melegénél csillogó háztüz mellett. János gazda a világ minden kincséért sem mulasztott volna el egy toastot a vendégként jelenlévő Balla detectivre és a felköszöntő kezdeténél még kevésbbé engedte volna el a szavakat: Dersei a kapitány, a vőm . . .

Dersei végtelen kedélyes hangulatban volt, a mi átragadt a collegájára is, ugy, hogy valóságos mulatsággá nőtte ki magát az ebed akkor, a mikor ők tulajdonképen egy szörnyü hajsza utolsó kártyáit voltak kijátszandók.

Ebben természetesen Rózikának óriási része volt, ki soha kedvesebb nem volt, mint akkor. Csevegett folyton, és nevetett, miközben Derseit mindig „megmenekült hősnek“ nevezte. Dersei aztán Rózikát „leendő“ hősnőnek nevezte, kinek még hiányzik a hőse.

— De nem marad el! — veté közbe nagy fontosan János gazda.

Dersei válasz helyett magához ölelte a piruló Rózikát s homlokon csókolta.

XXXI.

A bánya mélyében.

A doros-aknai bánya igazgatósági irodájában. Károly fontos beszélgetésbe látszott mélyedve lenni az igazgatóval, mert már a harmadik kopogás hallatszott az ajtón kivül, és mégsem szóltak vissza semmit. Végre az ajtó megnyilt és azon egy magas termetü oláh pór lépett be, alázatosan kézben tartva kalapját és várakozva az ajtó előtt.

Az ajtónyitás neszére az igazga ó hátrafordult és izgatottan rivalt rá a parasztra:

— Mit akar, nem tud kopogni?!

— Instálom alássan, tettem már azt háromszor, de könyörgöm nem méltóztattak . . .

— Elég a fecsegésből! Mit akar?!

— Könyörgöm alássan, ha a nagyságos igazgató ur kegyes lenne, egy jó ismerős emberem, rokonom van a bányában és nincs időm bevárni az estét; beszélni szeretnék vele . . .

— Az nem lehet! Azok az emberek oda lennt nem azért vannak fizetve, hogy fecsegéssel töltsék az időt! Mehet isten hirével! Oda kinn megvárhatja az estét és akkor beszélhet vele! — Isten vele!

— De nagyságos ur könyörgöm, nagyon nehéz ügyben kéne vele lennem, csak egy pár perczig. . .

— Mondtam, hogy nem lehet! — kiáltott reá az igazgató, — kivitetem, ha nem megy!

Károly ekkor oda hajolt az igazgatóhoz és valamit sugott a fülébe, mire az ugy féloldalról kémlelte a parasztot, s kevés idő mulva hitetlenül rázta a fejét.

— Ki az az ismerőse, hogy hivják? — kérdé Károly.

— Hát kérem alássan a Ferdi volna, de hát bevallva, bizony Lajcsiva is szeretnék találkozni! Könyörgöm . . . nagyságos igazgató ur!

Az igazgató és Károly alig tudtak nyugodtan lenni a Ferdi és Lajcsi név hallatára. Hiszen a rendőrség értesitése szerint az az az ember ki Ferdiről és Lajcsiról nem tudja, hogy fogva vannak a dorosi börtönben és bányamunkásoknak hiszi még most is őket, nem lehet más mint Dengelegi!

Az igazgató hirtelen erőt vett magán és látszólag nyugodt hangon folytatva kérde:

— És csakugyan komoly dolga van a bányában?

— Igenis könyörgöm!

— No, jól van! Majd intézkedem, hogy levigyék!

Erre csengetett az igazgató és a belépő szolgának halkan valami utasitást adott. Ez katonásan összecsapta bokait és kiment. Az első pillanatra észre lehetett venni, hogy regulához szokott ember és nem afféle csuszómászó hivatalszolga faj.

Nem is volt az. Egyik szolga-ruhába bujtatott dorosi rendőr volt, a ki az igazgató szavai után sietett jelentést tenni Dersei kapitánynak és a detectivnek, a kik egyik szomszédos épületben várakoztak.

(Folyt. köv.)

tóságu földmivelés-, ipar es kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumboz, mely is ez ügyben a vizsgálatot elrendelte.

— **Iskolai értesités.** Arad szab. kir. város alsófoku kereskedelmi iskola osztályaiban, a bizottság 38—1881. sz. határozata alapján a folyó 1887/8-ik iskolai évre a kereskedő tanulók beirása a polgári fiuiskola iroda helyiségében f. évi september hó 6-ától 10-éig bezárólag az az kedden, szerdán, pénteken és szombaton délután 5—7 óráig és csütörtökön délután 2—4 óráig, a rendes tanitás órák alatt eszközöltetik. Az évi tandij ezen iskola minden osztályaban 6 frt és az értesitő dij 30 kr, mely összeg a beiratás alkalmával egyszerre fizetendő. le. — Felkéretnek ennélfogva a t. kereskedő főnök urak, miszerint tanulóikat a fent kitett időben az iskolába annál is inkább beirattassák, mivel f. évi szept. hó 11-én azaz vasárnap délutántól kezdve a rendes iskolai előadások kezdetüket veszik. Aradon, 1887. évi szept. hó 5-én. Simay István, az alsófoku ker. isk. bizot. elnöke.

— **Öngyilkosság Makón.** Fazekas Imre makói lakos, csekély családi perpatvar miatt, augustus hó 31-én a délelőtti órákban a kamara gerendájára akasztotta fel magát. Temetése a nyomban foganatositott orvos-rendőri hulla-szemle után más napon történt. Nevezett öngyilkos jobb módu, 24 éves nőtlen földmives volt, s mint ügyes és jó lövő vadász, volt ismeretes.

— **Uj tanitók Kunágotán.** A kunágotai községi iskolaszék a megüresedett két tanitói állásra Schwarz Alajos és Kun László tanitókat választotta meg.

— **A borosjenő-cserméi vasut.** Az aradcsanádi egyesült vasutak igazgatósága — mint értesülünk — már benyujtotta a közlekedésügyi miniszteriumhoz a borosjenő-cserméi vasut épitésére a tervezeteket és az épitési engedély iránti kérvényt. A miniszteriumban az emlitett beadvány igen kedvező fogadtatásban részesült, a mi remélni engedi, hogy ezen, igen fontos szárnyvonal kiépitése meg ez év folyamán lehetővé válik.

— **Tüz Mikalakán.** Mikalakán folyó hó 2-án Dehelán Paskucz, mikalakai lakos kárára egy 13 szobából és konyhából álló ház ismeretlen okból kigyuladt és teljesen leégett. A kár 2095 frt. Biztositva volt 2200 forint erejéig a magyar-franczia biztositó-társaságnál.

— A **Szárazér-csatorna költségei.** A mérnöki hivatal beterjesztette a Szárazér levezetése végett ásott csatorna költségszámadását. E szerint az összes kiadások 1276 frt 78 krt tesznek ki. A tanács felterjesztést intéz a közmunka és közlekedésügyi miniszterhez e költségek megtérítése iránt, miután a csatorna ásatását Baross miniszter itt időzése alatt személyesen rendelte el s költségeket a város csak előlegezte.

— **A makói ipartestület** legutóbbi közgyülésén az ügyészi állásra Galambos Ignácz dr. makói ügyvéd, a jegyzői állásra pedig Barczán Antal vizsgázott jegyző választatott meg.

— **Csak az asszony.** Megemlitettük a napokban, hogy Argyelán Vaszilia mácsai lakosnak felesége megszökött, egyuttal magával vivén urának keservesen szerzett tiz pengőjét. Az ura természetesen sietett visszakövetelni a tiz forintot és ime, szegény tatár, az asszonyt kapta meg. Fényes szuronyok alatt érkezett meg a csendőrök által kisért regényes hajlamu menyecske, de a tiz forintnak nyoma veszett. Igy aztán szegény Argyelán Vaszilienek most már kétszeres oka van a busulásra.

— **Uj postamester.** Sajtény község postamesterévé Kauffmann János neveztetett ki.

— **A b.-csabai róm. cath. egyházközség** elnökévé a leköszönt Petrovszky József, aradi törvényszéki biró helyébe Szalay József földbirtokos választatott meg.

— **Esküvők.** Popovits Mihály Mácsán sept. 12-én esküszik örök hűséget a gör. keleti templomban Scherban Lencsi kisasszonynak. Sok szerencsét. — Neuman Manó, német-szt.-péteri kereskedő september 11-én délután 5 órakor vezeti oltár elé Rasovszky Matild kisasszonyt. Allandó boldogságot kivánunk.

— **A pankotai tanoncz-munkakiállitás,** egybekötve a leányiskola növendékeinek kézimunkakiállitásával augustus havában tartatott meg s 485 személy által volt látogatva. Ki volt állitva 82 darab munka az iparos-tanonczok és 73 darab női kézimunka a leányiskola növendékei részéről. A kiállitáson 24 tanoncz arany oklevelet és 18 tanoncz bronz oklevelet nyert. A leányiskola növendékei közül 12 arany és 11 bronz oklevéllel lett kitüntetve.

— **Ui lövésztag.** Az aradi lövész-egylet titkos szavazással Auerbach Miksát beválasztotta az egylet kötelékébe.

— **Az orosházi ipartestület** az orosházi iparossegédeket a mult vasárnapon összehivta, hogy magok közül a békéltető bizottságba 20 bizottsági tagot válasszanak, s daczára annak, hogy Orosházán mintegy 400 iparossegéd van, alig jelent meg harminez. Igy méltatja az orosházi iparos ifjuság azt a szép önkormányzati jogot, melyet részére a törvény biztosit.

— **Elgázolt gyermek.** Makón egy Hulbán Lajos nevü kis fiut, a mint az uteán át hazafelé sietett, egy dühösen vágtató kocsi elgázolta. A szerencsétlen gyermek törött lábakkal fekszik most is a kórágyon.

— **Leégett a gyomai templom.** Mint lapunknak irják, a gyomai lutheránus templom, melynek ujból való felépitése éppen befejezéshez közelgett, e hó 2-án leégett. A tüz eddig még nem tudható okból a padláson támadt; a tornyon három munkás dolgozott, s midőn ezek a tüzet észrevették, a tető már lángokban állott. Egy kötélen próbáltak leereszkedni, mi kettőnek sikerült is, a harmadik ijedtében lezuhant, s most élet-halál között lebeg. A torony leszakadásában szerencsésen a templom belsejébe zuhant s csak ennek köszönhető, hogy a szomszédos házakat sikerült megmenteni. A templom csak 1400 frt értékig volt biztositva, ez pedig a kárnak csak elenyésző kis része.

— **Ellenőrzési szemle.** Az aradi járás területén levő hadkötelesek ellenőrzési szemléje október hó 24, 25 és 26-ik napjain fog megtartatni.

— **Nincsen már szabott ára a kiflinek.** Az orosházi sütő iparosok közt oly nagy a versenyzés, hogy kihordoik a piaczon kiabálva kinálják: „Egy krajczár egy kifli vagy zsemle.“ Járnak a környékbeli piaczokra s ott meg 3 kiflit, vagy zsemlét is adnak két krajczárért. Orosházán tehát ezután nem lehet azt mondani, hogy „szabott ára van, mint a kiflinek vagy zsemlének.“

— **Önkéntes árverés** czimü, lapunk mai számában foglalt hirdetésre felhivjuk olvasóink figyelmét.

— **Kalapcsere.** A ki vasárnap este az iparosházban megtartott tánczestélyen tévedésből egy B. H. betükkel ellátott kalapot vitt el sajátja helyett, felkéretik, miszerint e kalapot Óz-uteza 10. sz. alatt sajátjával felcserélni sziveskedjék.

Hazánk és a főváros.

— **A trónörököspár Erdélyben.** Görgény-Szent-Imréről irják: Az idei görgényi medvevadászatok október hó 3-án veszik kezdetüket. A trónörökös kiséretével együtt október 2-án a délutáni vonattal fog megérkezni a szászrégeni vasuti állomáshoz, honnan a már ott várakozó kocsikkal Görgénybe meg. Ő fenségével fog jönni fenséges neje és a kis Erzsébet főherczegnő is. A vadaszatra szükséges előleges intézkedések megtételére Bánffy Zoltán báró és Kemény Kálmán báró még szeptember 4-én Görgénybe érkeznek. A vadászkastélyban is már megkezdődtek a rendezések Kroha József kastélyfelügyelő vezetése mellett. A vadászkastély néhány szobája a napokban egészen uj berendezést nyert. Vad az idén is sok van, s igy több mint bizonyos, hogy a vadászat ép oly kedvezően fog kiütni, mint az 1885-ik évi.

— **Az égő Veszprém.** Vasárnap délutáni 4 óráról jelezve, irják a „Pesti Hirlap“-nak: Az idén leégett magyar városok száma ma ismét megszaporodott egygyel. Veszprémben e pillanatban tüzvész dühöng, mely a város egy részét mer teljesen elhamvasztotta és fájdalom, emberáldozatot is követelt. Az északi temető hegyi részén ma délután fél három orakor gyermekek játéka következtében tüz ütött ki, mely csakhamar óriási dimenziókat öltött. A bőszült elem Lajroch Flóra földmivesné házánál kezdte meg romboló munkáját; de a hirtelen kerekedett szélben egy óra lefolyása alatt hat utcza állt kétfelől lángokban. Leirhatatlan zavar uralkodott, mert kevés volt a viz. Háromszáz honvéd és az összes tüzoltóság sietett a tüz megfékezésére. Zámbó János közhonvéd két asszonyt és egy öreg embert mentett ki a lángok közől. Réthy főorvosnak is számosan köszönik életüket. Hogy mekkora volt a zavar és fejvesztettség, mutatja a következő eset: Egy kiteritett gyermek hullaját megmentették, mig a szomszédban egy öreg asszony két gyermeke bennégett. Attól tartanak, hogy mások is áldozatul estek a kérlelhetlen elemnek, mert többeket nem találnak sehol. A közlekedés a hőség miatt lehetetlen. Eddig esti 4¾ óra — kétszáz ház porig égett le és a tüz még folyvást terjed. A nyomor óriási; a nép eszeveszetten futkos a leégett házak között. Számos háziállat, pénz, butor, értéktárgy stb. bennégett és a kár már eddig is meghaladja a kétszázezer forintot. Segélybizottság van alakulóban s a „Veszprémi Független Hirlap“ rendkivüli kiadásában rögtöni segélygyüjtést kezdett. Fejes Antal rendőrkapitány minden házhoz polgári őrséget rendelt. Várpalotáról segélyt akartak kérni; de a táviróhivatal megtagadta a szolgálatot.

— **Lukács-ügy.** Nagy-Bányáról irják a „Szatmármegyei Közlöny“-nek: Lukács László letartóztatása vidékünk g. k. lelkeszeit forrongásba hozta. Többször gyüléseztek és a Lukács elleni eljárást törvénytelennek hirdetik s mint mondják, oláh és muszkaországi pártfogásra számitanak. A letartóztatott neje és fivére a szamosujvári püspökhöz utaztak, hogy annak közbenjárását kieszközöljék. Mondják, hogy a püspökök, érsekek, végső esetben a pápa ő szentségének beavatkozását fogják kérni s erre nagyon is számitanak. Azt hiszik, egy pap letartóztatása a polgári hatóság által merénylet az egyház ellen, mire megrendül a világrendszer egész épülete. El is kezdették az érdekelt g. k. lelkészek a gyülésben jelenvolt hiveik megdolgozását. A letartóztatott agitátor sógora a giródtótfalusi helyettes lelkész Kosztin János a kihallgatott tanukat a templom előtt élesen és piszkos kifakadásokban támadta meg. A felső-ujfalusi lelkész Madarász Constantin kántor-tanitót, ki a vizsgálóbiró idézésére tanuskodott, állásának elvesztésével fenyegette meg, igy apósát is, ki községi biró. A giródtótfalusi lelkész két községből, mi keze alatt van, mintegy 30 embert gyüjtött, kikkel összejöveteleket tart néha éjjel is s igy képezi őket elő a vizsgálat számára

— **Rövid hirek.** A nagyszebeni posta- és távidaigazgatóság áthelyezése Kolozsvárra végleg ki van mondva s az átköltözés már legközelebb megkezdődik. — Nagy Szalontán L. F. nagybirtokos hatvanezer frtot vesztett el, a mint lakásáról a póstára ment; gyanu van, hogy lopás történt. — A pozsonyi főgymnáziumnál a német és latin vagy magyar nyelv és irodalom tanszéke, melylyel 1200 forint fizetés 200 forint szálláspénz és 100 frt ötödéves pótlék jár, betöltendő s folyamodni e hó 20-ig lehet. Félegyházán az önkéntes tüzoltóegylet, mely az elsők egyike, jövő csütörtökön üli meg fennállása, 15-dik évfordulóját. — Koloszvárról azt jelentik, hogy dr. G. V., az ottani közéletben kiváló szerepet játszott férfiu, ki már régóta nagy foku idegbajban szenvedett, megtébolyodott. — Tüzvész pusztitott e napokban Bihar-Diószegen s két ember is a lángok közé veszett; az esztergommegyei Bajtán pedig tegnap előtt hetven ház égett le. — Er-Keserün Bóné József községi jegyző, kit értelmes, derék fiatal embernek ismertek, meg ki nem tudott okból agyonlőtte magát.

A nagy világ.

— **Sedán ünnep Berlinben.** A sedáni győzelem emlékét ez idén is fényesen ülték meg egész Németországban, különösen Berlinben, honnét e hó 2-ikáról a következőket irják! Berlinben a mai Sedan-nap népünneppé alakult. Az uteza virágokkal, zászlókkal és lobogókkal pompásan fel voltak diszitve s az élénk mozgalom, melynek a gyönyörü idő is kedvezett az „Unter den Linden“-ben életveszélyes mérveket öltött. A házak erkélyei sürün tömve voltak emberekkel. A tömeg reggel 9 óra tájban elkezdett gyülekezni a császári palota körül. A déli órákban már egy legalább 5—6000 emberből álló tömeg tölté be az egyetem, a Frigyes emlékszobor és az operaház közt lévő térséget. A nép kivánsága nem maradt betöltetlenül, mert a császár több izben megjelent az ablaknál, mindannyiszor lelkes hurrah-kiáltásoktól üdvözölve. 12 és fél órakor elvonult a főőrség a palota előtt. Az iskolákban is tartottak ünnepélyeket s a börze egész nap zárva volt.

— **Álarczosbál a vizben.** Trouvilleben a hölgyek most egy uj pikantériát gondoltak ki, mely nem kis mulatságot szerez nekik. Mélyen lefátyolozva jönnek a közös fürdőbe. A fürdő urak természetesen nem tudják, ki ez vagy az az alak, a kinek bájait a fürdőruha kitünteti; mert arczát elfedi a fátyol. Igy a legfurcsább felcserélések fordulnak el, sőt a fürdő csaknem egy álarczosbál mulatságával bir. Tréfásan kérdik: „Ki vagy te tulajdonosa e szép karoknak? Hogy hivnak téged, a legkisebb fehér lábacskák birtokosát?“ Természetesen az intrikák se hiányzanak s egy ilyen fátyolos fürdő hölgyért a multkor megverekedett volna két polgári ur, ha az utolsó pillanatban az indiscret szobalány el nem árulja nekik, hogy a kiért párbajt akarnak vivni, egy — herczegnő. A legnagyobb haszuk van az ujitásból a divatárusnőnek, a kik hat hét alatt most több fátyolos kalapot adtak el, mint máskor két év alatt.

— **Stanleyről.** Ujabb hiteles jelentés szerint a Stanley-féle expeditió helyzete a következőleg alakult: Május 30-án erkeztek a Bangala állomásra. Itt Stanley és Tippo-Tipp előleges megegyezés szerint május 31-ikén elváltak. Stanley 5 gőzössel tovább ment az Aronhonimi felé, Tippo-Tipp 95 emberrel a Stanley-esésekhez utazott a „Henry Reed“ nevü gőzösön, melyen őt Barthellot angol őrnagynak Tippo-Tippet egész az esésekig el kellett volna kisérnie, onnét rövid tartózkodás után a „Henry Reeden“ az expeditióhoz visszatérni, hová junius 20-ikán kellett volna megérkeznie. Stanley tehát nagy óvatossaggal járt el. Stanley junius 16-án érte el az Aronhonimi összefolyását, junius 18-ikán érkezett Yamboyna faluhoz, melyet azonnal birtokába vett. Itt alkalmas helyet választottak ki az épitendő elsáncolt táborhoz s elkezdték az árkok és sánczok készitését, s lakásokat és raktárakat épitettek. A tábort Barthellot őrnagy és Hanisson, 130 emberrel őrizték. Maga Stanley Nelson kapitány, Stairs hadnagy, Parke orvos, Monderoy Jephson, 414 katona és 54. teherhordó kiséretében az Albert-tó felé indult egy aczél-hajót vive magával. Yamboyna 700 kilométernnire van az Albert-tótól, az ut tehát, naponkint 15 kilométert számitva, 55 napot vesz igénybe. Stanleynek tehát — ha semmi baleset nem adta elő magát — augusztus első hetében az Albertótóhoz és augusztus 15-én Wadelaiba kellett érkeznie. A Kongo államnak „Stanley“ nevü hajója junius 20-dikán hagyta el a Yamboua melletti tábort, hogy a Stanley fokhoz viszszatérjen, s junius 26-ikán érkezett a Bangala állomásra és julius 2-ikán Leopoldville-be, tehát mindössze 12 nap alatt hajózott le az Aronhonimin és a Kongón. A Stanley nevü gőzös azonnal felrakta a Sanley által Leopoldvilleben hátrahagyott tartalékczikkeket és Stanley ügynökét Rose Truppat is fedélzetére vette. A gőzös julius 4-én indult vissza a yambynay táborba, utközben felvette Ward és Bonny tiszteket 125 emberrel Eddig a tények. Ujabb biztos hirek szeptember 10 és 15-ke közt várhatók.

— **Rövid hirek.** A király ő felsége a morvaországi Konitz táján lefolyt nagy hadgyakorlatok menetéről s különösen a lovasság és tüzéreség felől, igen dicséröleg nyilatkozott; este ő felsége elutazott Nyitra felé. — Erzsébet főherczegnő, a trónörökös-pár leánykája, péntekeu töltötte be negyedik évét s születésnapja alkalmából Laxenburgban ünnepi istenitisztelet volt; gazdag ajándékokat kapott nemcsak a kis főherczegnő, hanem a körülötte alkalmazott személyzet is. — Az ostendei halász-háboru már annyira lecsendesült, hogy egy angol hajó baj nélkül kirakhatta és eladhatta halait. — A legöregebb szinésznő e napokban halt meg Észak-Amerikában: Kinlock Flise volt a neve, 1227-ig Londonban szerepelt, aztán Amerikába vándorolt s ott most 92 éves korában halt meg. — A britmuzeum jövő évi dotatióját az alsóház 1.943,000 frtban állapitotta meg s Lubbok még panaszkodott, hogy helytelenül takarékoskodnak, mert vásárlásokra csak 185 000 frt jut — Csetinyéből csak most érkezett meg a hire, hogy királyunk születésnapján ott is voltak ünnepélyek s Nikita fejedelem, valamint a montenegrói „méltóságok“ nagyon tüntettek Millinkovich követünk előtt szerencsekivánataikkal. — Dom Pedro braziliai császártól költeményt közölnek a braziliai lapk; a császár azt mondja el benne, mit mindent tett országáért; azt következtetik e versből, hogy a beteges uralkodó csakugyan lemondásra készül. — Bakanban a romániai kormány által segélyezett nagy papirgyár szombaton teljesen leégett. — Vphilloxera most már Németországban is aggasztóan terjed s egymást érik a hivatalos szaktanácskozások mikép lehetne a veszedlmet elfolytani: aligha szerencsésebbek lesznek, mint a franczia és magyar szőllősgazdák.

CSARNOK.

Róza.

(Népies elbeszélés.)

— Az „Aradi Közlöny“ számára fordította: M. J. —

[2. Folyt.] II.

— Jobb, ha te teszed fel, — mondá Mohr szomoruan nevetve.

— Éppen akarom is, — folytatá Arnold — mivel a fonni valót magammal hoztam a városból és átakarom adni Holderbach asszony szép tiszteletével. Ezzel elkezdé mesélni, hogy Lujza férjhez megy s a jó asszony az ügyes cseléd miatt zavarban van. Tudod Margit, — fordult Róza anyjához, — hogy van a háznál; a derék özvegyet jobban ismered mint én. Sokat gondol rád s hiszi, hogy leányod épen olyan volna, mint te. En is igy gondolkodom. Na, végre is ő Rózát óhajtja.

Sokáig hallgatott és feleletet várt. De midőn mindnyájan hallgattak, tovább beszélt.

— Gondolom, a lánynak jobb volna, ha más háztartásban, jobb kezekben tanulna, mint itthon. Nem lesz rosz iskola a leányra nézve.

— Igaz, ne volnánk mi öregek csak oly gyöngék, — jegyzé meg halkan az anya.

— Jól van, ellenveti Arnold: — de mind ketten lábaitokon vagytok még. Isten segedelmével majd csak megy. Legyen a jó asszonynak is valami. És ugy-e, nem vagy te macska, ki a falun tul három lépésre honfájást kapnál!

— Bizonynyal nem, kereszt apa! — mondá a leányka nevetve. Csak szülőim ne volnának oly betegesek!

— Pah! Gyermek, pah! — kiált fel Arnold Mi is itt vagyunk, Luizám és én; rokonok és szomszédok, kik mindég „egészségére“ kivánhatjuk, ha egyik, vagy másik a szobában trüsszent. Bekandikálunk egymás ablakain! Nem kell oly félénknek lenni más ember kenyerét izlelni, hogy a magáét izletesnek találja.

— Igaz! — kiált fel Róza. Megyek!

— Lásd, tudtam én azt, — mondá Arnold. A város nincs is a világ végén. Egy ily virgoncznak, mint te vagy, az ut alig egy fél óra, és minden nap látsz kék sapkát a faluból, s naponkint hallhatod, hogy vannak az öregek. Ha rosszul volnának, mitől Isten mentsen, akkor Holderbach asszony nem az, ki vissza tartana. Menj Isten nevében, mert ki nem megy el, nem jöhet vissza. Mondom öregeid ne aggaszszanak; huszonöt forint kettőzött hozzá valóval, oly fiatalnak bér az, mely nyom valamit a latban.

Azután még egyről-másról beszéltek, végre megegyztek, hogy Róza Holderbach asszony szolgálatába lépjen. A mint ennek vége lett, a három szivről a nehéz teher lehult: a mulatság más fordulatot vett: időről, mesékről s történtekről és hasonlókról beszéltek.

Este Róza egyedül maradt, nagy gondolatokkal volt elfoglalva, de reggel ruhácskáit összeszedve, egy kosárba, könnyen fejére tette és Arnold előtt reszketve lépegetett, ki őt a városba kisérendő volt, hol még más dolgai is voltak. A honfájásról azonban szó sem lehetett, mivel minden tizennégy napban, vasárnap haza mehetett szülőihez.

Arnold tudta, hol szoritja szegény Mohrt a czipő. A mint a városba ment, Rózát örömmel fel és le munkájában elfoglalva latta, egyedül beszélt Holderbach asszonynyal s mondá neki, mint van otthon a dolog, t. i. hogy a ház vételárából fent maradt összeg, ugy Affrom zsidónál levő tartozásnak kamatai minesenek kifizetve? Holderbach asszony azonnal kész volt és a pénzt azonnal átadta. Arnold sietett haza.

— Látod koma! — mondá Mohrnak, midőn a pénzt átadta, — nem tudom biztosan honnét jő, honnét fuj a szél, de nem örvendenék oly gyakran látni, ha, mint ma, midőn kedves gyermeked távol van, oly zavart arczot mutatok. Miért vagy oly képmutató, ki nem a szinről beszél?

Móhr megszoritá a kezét, de nem szólt semmit, s midőn másnap a kamatok le lettek fizetve, oly egészségesnek, mint ekkor, öt év óta nem érezte magát.

Róza szive mindig megkönnyebült, midőn hallá a városiaktól, hogy szüleinek jól megy dolguk és Isten malasztjába ajánlá, ki őket egészben fenntartja. Saját dolgai sem lehettek már jobban, mivel Holderbach asszony oly igaz volt hozzá, őt mint saját gyermekét szerette és ugy is tartá. Egész bérét szülőinek küldé, és ha olykor-olykor nem is kapott a jó Holderbach asszonytól egy-egy ruhára valót, vagy ilyesfélét ajándékba, még akkor is a legszükségesebbeket szerző meg, mig mások egész berüket czifrálkozásukra költik

Egy évnél tovább volt távol: atyja jól érzé magát, Róza teljes lélekkel hálálta meg istennek és vidám kedvvel teljesité kötelességét; szóval mindent megtett, mit a jó asszony szemeiből kiolvasott. A templomba menésen kivül egyedüli kimenetele minden tizennégy napban egyszer szülői látogatása volt A cselédekkel nem társalgott, annál kevésbé hallgatott rájok, midőn a kutnál gazdáikról egymásnak panaszolkodtak. Gunyolták is ezért Rózát, de nem sokat hajtott szavaikra. Elvéhez hü és olyan maradt a minő volt.

Sajnos azonban, hogy szülői jóléte miatti öröme nem maradt zavartalan. Nyári nap volt, midőn Mohr ismét erős mellbajt kapott, és az anyjának is fekűdnie kellett, mivel az inszaggatás, mely végtagjaiban volt, teljes rohammal törtek ki. Arnold komának a neje volt az ápolónő. S jóllehet Arnold állitá, hogy a baj csakhamar el fog mulni; azonban hosszasan tartott, s nem volt egyébb hátra, mint Rózát haza hivni.

A hir, valódi gyászhir, azon nap előtt ment, melyen Kovács Ferencz a fiatal tanitó, „a szép kilátás“ helyét szemlélte.

Holderbach asszony részvéttel volt a leányka fajdalma iránt, s maga küldé haza. Egy ügyes leánykát kapott szolgálatba, igy semmi sem tartá vissza. Róza összeszedé holmicskáit egy fedett kosárba, mély szomorodott szivvel és fájdalommal indult utnak. Sok könyeket hullatott Csak egy goudolata volt: Atyja már három hét óta sulyos beteg. Keresete mind oda! Miből éljen? Bérét, nehány forinton kivül, mind már szülőinek adta. Anyja szintén beteg, ki gyapjufonásból különben kereshetett volna valamicskét, mivel női felöltő szövetnek valót fonattak vele gyapjuból. Most mind oda! Az aratás is bekövetkezett. Ha mint aratónő napszámba megy, a legszükségesebbeket mégis megszerezhetné: hanem saját aratását elvégezni, szegény szülőit ápolni és a testnek táplálékáról kellett gondoskodnia. Mit kereshetett meg igy?

Igy gondolkodott a szegény leány az utot, midőn a „szép kilátás“-hoz ért, a sok butól leverve fáradt volt, mintha tiz óráig gyalogolt volna. Pihennie kellett. Leemelé fejéről a kosarat, mely uj vászon nemü s ruháitól sokkal nehezebb volt, mint midőn Arnolddal a városba ment a szolgálatot elfoglalandó, — és az öreg fa gyökerére letette, mely sürü levél fedéllel boltozott feje felett.

Itt, hol magát egyedül vélte lenni, ujra eszébe juto t helyzete s könnyezni kezdett. Összetevé kezeit s imádkozott az ur segedelme s gyámolitásáért, hogy az utat jelölné meg számára, melyen a szükségből szabadulhatna.

Tudjuk mily belső, gyermekies és ájtatos volt imája. A mindenek felett könyörülő egy gondolatot adott neki, mely életet, bátorságot és reményt öntött lelkébe. Ez volt: Atyja nem bir többé szóni, és a sok fonál talán máshová vitetett, azokhoz, kik a nyáron az ő szövőszékén dolgoztak. Miért nem is tudsz szóni Róza? Ügyes takácsgyermek vagy annyi százszor láttad azt, a posztót feltenni segitetted, a vetélőt csak tréfából is jól tudtad vetni s a csévét verni. Tedd ezt komolyan! Pár órai előbb felkelés meghoz mindent. Ha azon gondolat gyötörne is, ki fogja a kéréket kötni és haza hordani, a téli vetéseket eszközölni; hisz azt ugy sem teheted magad. Mert az ur oly egészséges erőke adott? Miért nem teheti azt egy női kar, mit egy férfi tehet? Ha lassabban is megyen, nem kerül semmibe és mit még nem tudnál Arnold meg fog rá tanitani. Kezdetben, ha ki is nevetnek, nem gondolok vele, — mondá magában. Ez azonnal elmulik. Gyermeki hüséggel teszem szülőim iránti kötelességemet s nem kérdezősködöm az emberek beszédei után.

E gondolatok tiszták és üdék voltak lelkében és érezte, hogy azok imáinak gyümölcsei és valódi isteni adományok. Szándéka masithatlanul állott, szivébe öröm jött, melynél tisztábbat és lelkesitőbbet alig érzett valaha.

Mi lelkét ily szent gyönyörrel tölté el, elevenen tört szemein és egész arczvonásain elé. Felugrott, sietett haza. Vidám gyermeki kedélyivel tette kötelességét köszönetet mondott annak, ki imáját meghallgatta és az utat megmutatta. Letérdelt az örökké élő Isten előtt és lelkét szent háladatosságba önté. Midőn a legszentebb szükségesekkel megtelt, felkelt, felemelé fedett kosarát fejére és sietett lefelé a kedves szülőfalujához. De mi lelkében tisztán volt, aikai elhalgattá kés midőn mint segitő angyal a beteg házba lépett, kedves szülőit ápolni kezdé, megelégedett azzal, mit a kedves Holderbach asszonytól kapott.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG.

Szeszüzlet.

(Szeptember 5.)

(B.) Készáru nagyban 26—26.25, kicsinyben 26.75, hordó nélkül per 100 liter °/.

Budapesti gabnatőzsde.

(Szeptember 5.)

Gyenge kivitel, gyengén tartott árak. 20.000 mm. jött forgalomba. Buza őszre 6.82 6.83, buza tavaszra 7.32—7.33, zab őszre 5.38 5.39, zab tavaszra 5.81—5.82, kukoricza tavaszra 5.72—5.73, káposzta-repcze 11.50—60.

Hivatalos árfolyam

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1887. évi szeptember hó 5-én.

Magyar aranyjáradék 6 sz	—.—
Magyar aranyjáradék 4 sz	100.60
Magyar papirjáradék 5 sz	87.60
Magyar vasuti kölcsön	150.50
Magyar keleti vasuti államkötvéné 1. kib.	98.25
Magyar keleti vasuti államkötvény 2. kib.	—.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 3. kib	115.—
Magyar földtehermentesitési kötvény	104.25
Magyar földtehermentesitési kötv. záradék	104.25
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	104.25
Temes-bánáti földtehermentesitési köt.zár.	104.25
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	104.25
Horvát-szlavon földtehermentesitési köt.	—.—
Magyar szőlődézsmaváltsági kötvény	100.—
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	122.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	125.—
Osztrák járadék papirban	81.10
Osztrák járadék ezüstben	82.50
Osztrák járadék aranyban	112.—
1860-iki osztrák államsorsjegy	136.—
Osztrák-magyar bankrészvény	884.—
Magyar hitelbankrészvény	285.50
Osztrák hitelintézeti részvény	282.40
Ezüst	—.—
5s. és kir. arany	5.92
20 frankos arany (Napoleond'or)	9.94
Német birodalmi márka	61.50
London	126.10
20 markos arany	12.29

IDEGENEK NÉVSORA.

(Szeptember 4.)

Fehérkereszt-szálló. Ormos Felix, hivatalnok, Debreczen. Riesz Lázár, magánzó, Makó. Messer Lipót, keresk. Kisjenő, Keller Gyula, keresk., Bpest. Kalmár Sándor, utazó, Bpest. Ginsel Gy., utazó, Kolozsvár. Morberger M., Schiffer Gusztáv, Klein F. M., utazók, Bécs.

Nádor-szálló. Fövér Sándorné, birt., Battonya. Munk N., birt., Szlatina. Dr. Székely Albert, orvos, Berzova. Szurieszku Tivadar, körjegyző, Sistarovecz. Löventhal S., keresk., Kolozsvár. Strich N., keresk., Szaravolla. Krausz József, utazó, Bécs.

Tücherer-szálló. Bugarszky Sándor, kereskedő, Bécs. Guttman F., utazó, Bpest.

Arany oroszlán-szálló. Katz György, tanitó és neje, Szatmár. Zászlófalvy Hugó, magánzó és családja, Borossebes.

Aranykulcs-szálló. Ács N., erdész, Makó. Morár György, tanuló, Rézbánya. Diamándi Miklós, tanuló, N.-Várand.

Felelős szerkesztő és kiadó:
HINDY ÁRPAD.

VASUTI MENETREND.

Arad—Budapest	Szem. von. délut.	Vegy. vonat reggel	Szem. vonat este
Aradról . . . . indul	12.31	6.20	9.17
Sofronya . . . . „	12.46	6.45	9.34
Kurtics . . . . „	12.58	7.07	9.48
Lökösháza . . . . „	1.14	7.35	10.07
Kétegyháza . . . . „	1.37	8.50	10.33
Kigyós . . . . „	1.51	8.35	10.49
Csaba . . . . „	2.15	9.40	11.18
M.-Berény . . . . „	2.47	.	11.53
Gyoma . . . . „	3.19	.	12.31
Mező-Tur . . . . „	3.52	.	1.06
Szajol . . . . „	3.36	.	1.50
Szolnok . . . . „	5.12	.	2.32
Újszász . . . . „	5.38	.	3.00
Budapest m. á. v. . érk.	8.20	.	6.00

Budapest—Arad	Szem. vonat reggel	Vegy. vonat délut.	Szem. vonat este
Budapesten m. á. v. . indul	8.20	.	9.05
Újszász . . . . „	10.57	.	12.00
Szolnok . . . . „	11.35	.	12.41
Szajol . . . . „	11.59	.	1.05
Mező-Tur . . . . „	12.48	.	2.00
Gyoma . . . . „	1.20	.	2.41
M.-Berény . . . . „	1.46	3.00	3.12
Csaba . . . . „	2.37	3.25	3.58
Kigyós . . . . „	2.50	3.48	4.13
Kétegyháza . . . . „	3.09	4.50	4.34
Lökösháza . . . . „	3.27	5.16	4.55
Kurtics . . . . „	3.33	5.46	5.14
Sofronya . . . . „	3.55	6.05	5.28
Aradra . . . . érk.	4.10	7.—	5.45

Arad—Borossebes-Buttyini vonal.

B.-Sebes-Buttyin felé	reggel	délut.
Arad	6.38	4.42
Ötvenes	7.00	5.04
Z.-Ujfalu	7.10	5.15
Szent-Anna	7.39	5.45
Kerek	7.49	5.54
Világos	8.12	6.15
Muszka	8.21	6.24
Pankota	8.45	6.44
Ternova-Kurtakér	8.13	7.19
Apatelek	9.28	7.25
Boros-Jenő	9.44	7.41
Tamánd	10.03	8.00
Bokszeg-Beél	10.17	8.12
Repszeg	10.30	8.25
Kornyest-Berza	10.40	8.35
Borossebes-Buttyin	10.56	8.50

Arad felé	reggel	délut.
Borossebes-Buttyin	4.30	2.24
Kornyest-Berza	4.46	2.40
Repszeg	4.57	2.51
Bokszeg-Beél	5.12	3.06
Tamánd	5.21	3.15
Boros-Jenő	5.45	3.42
Apatelek	6.57	3.54
Ternova-Kurtakér	6.15	4.13
Pankota	6.50	4.47
Muszka	6.59	4.56
Világos	7.09	5.07
Kerek	7.28	5.26
Szent-Anna	7.43	5.41
Z.-Ujfalu	8.07	6.05
Ötvenes	8.16	6.14
Arad	8.38	6.35

Arad-Szegedi vonal.

Szeged felé	reggel	délut.
Arad (vend.)	4.38	2.56
Szt.-Tamás	5.03	3.25
Pécska	5.21	3.50
Battonya	5.48	4.26
Tompa	5.59	4.34
Peregi-Major	6.10	4.51
Mezőhegyes	6.36	5.27
Csanád-Palota	6.57	5.51
Nagylak	7.14	6.13
Apátfalva	7.34	6.37
Makó (vendeglő)	8.02	7.10
Kis-Zombor	8.20	7.29
Szőreg	8.58	8.21
Szeged á. v. t. (vend.)	9.10	8.33

Arad felé	reggel	délut.
Szeged á. v. t. (vend.)	3.27	2.15
Szőreg	3.41	2.37
Kis-Zombor	4.32	3.22
Makó (vend.)	4.49	3.54
Apátfalva	5.08	4.17
Nagylak	5.29	4.44
Csanád-Palota	5.46	5.03
Mezőhegyes	6.27	5.41
Peregi-Major	6.43	5.57
Tompa	6.54	6.09
Battonya	7.07	6.27
Pécska	7.34	7.03
Szt.-Tamás	7.49	7.21
Arad (vend.)	8.15	7.50

Mezőhegyes felé	reggel	délut.
Kétegyháza	4.40	3.20
Bánkút	4.56	3.38
Megyes-Bodzás	5.07	3.53
Bánhegyes	5.22	4.11
Kovácsháza	5.38	4.30
Nesze	5.49	4.42
Kamarásmajor	5.56	4.49
Mezőhegyes	6.06	5.00

Kétegyháza felé	reggel	este
Mezőhegyes	7.00	6.20
Kamarásmajor	7.11	6.32
Nesze	7.10	6.41
Kovácsháza	7.33	6.57
Bánhegyes	7.52	7.20
Megyes-Bodzás	8.10	7.42
Bánkút	8.23	7.57
Kétegyháza	8.40	8.18

Kétegyháza-Kisjenő-Erdőhegy felé.

Kétegyháza	.	3.35
Elek	.	3.58
Ottlaka	.	4.11
Sikló	.	4.25
Székudvar	.	4.40
Kisjenő-Erdőhegy	.	4.54

Kisjenő-Erdőhegy	11.50	.
Székudvar	12.07	.
Sikló	12.22	.
Ottlaka	12.36	.
Elek	12.52	.
Kétegyháza . . . . d. u.	1.08	.

Aradról Temesvárra	Vegyes vonat reggel	Vegyes vonat délut.
Aradról . . . . indul	6.05	5.48
Vinga . . . . „	7.29	7.16
Temesvár . . . . érk.	9.08	9.02
Temesvárról Aradra		
Temesvár . . . . indul	6.25	5.00
Vinga . . . . „	8.15	7.23
Aradra . . . . érk.	9.27	8.17

Aradról Gyulafehérvárra	V. v. délut.	Sz. v. reggel
Arad . . . . indul	4.30	6.00
Glogovácz . . . . „	4.43	6.13
Gyorok . . . . „	5.08	6.38
Paulis . . . . „	5.21	6.51
Radna . . . . „	5.40	7.10
Konop . . . . „	6.07	7.37
Berzova . . . . „	6.26	7.55
Soborsin . . . . „	7.14	8.42
Zám . . . . „	7.44	9.12
Déva . . . . „	9.13	10.42
Piski . . . . „	9.53	12.46
Gyulafehérvár . . . . érk.	11.31	1.41
Gyulafehérvárról Aradra		
Gyulafehérvár . . . . indul	12.09	3.59
Piski . . . . „	2.32	6.15
Déva . . . . „	2.52	6.35
Zám . . . . „	4.44	8.11
Soborsin . . . . „	5.30	8.46
Berzova . . . . „	6.27	9.33
Konop . . . . „	6.47	9.35
Radna . . . . „	7.28	10.27
Paulis . . . . „	7.43	10.42
Gyorok . . . . „	7.59	10.58
Glogovácz . . . . „	8.20	11.28
Aradra . . . . érk.	8.42	11.39

15638—1887. Aradvármegye alispánjától.

Árlejtési hirdetmény.

A mikalaka-borosjenő-nhalmágyi ut 120—129. klm. szakaszán a nagyhalmgyi járásban a 149. számu fahid ujjáépitése s a 142. és 145. számu fahidak helyreállitása, valamint a három hidhoz szükségelt korlátok előállitásának vállalkozási uton való biztositása végett Aradvármegye alispáni irodájában folyó **szeptember hó 19-én, d. e. 10 órakor** árlejtés fog tartatni.

A kikiáltási ár az előirányzott költségösszeg 3407 frt 07 kr; s bánompénzül ennek 5 százaléka teendő le.

A szóbeli árlejtés megkezdése előtt irásbeli zárt ajánlatok is elfogadtatnak, ezek azonban az előirt bánompénzzel szintén ellátandók s az ajánlatban kiteendő, hogy vállalkozó az árlejtesi feltételeket ismeri s magát azoknak aláveti.

Ezen árlejtés az érdeklődő vállalkozók tudomása végett azzal tétetik közzé, hogy az árlejtési feltételek s terv és költségvetés az aradi királyi államépitészeti hivatalnál betekinthetők.

Aradon, 1887. szeptember 2.

636 1—3 **Ormos,** alispán.

14995—1887. Aradmegye alispánjától.

Árlejtési hirdetmény.

A harkály-ligeti Körös-hidon szükségessé vált szilárditási munkálatok biztositása végett Aradvármegye alispáni irodájában f. évi **szeptember hó 19-én, d. e. 10 órakor** árlejés fog tartatni.

Előirányozva van ács-munkára 533 frt 77 kr.
„ kovács-munkára 260 „ — „
Összesen: 793 frt 77 kr.

Az árlejtés szóbeli uton és irásbeli zárt ajánlatok elfogadásával történik s bánompénzül a kikiáltási ár 5 százaléka teendő le.

Mely ezen árlejtésben résztvenni szándékozó árlejtők tudomása végett azzal tétetik közhirré, hogy a müiratok s árlejtési és épitési feltételek a kir. államépitészeti hivatalnál megtekinthetők.

Arad, 1887. évi augusztus hó 30-án.

630 3—3 **Ormos,** alispán.

107—1887. hagy. sz. Bonts Döme aradi kir. közjegyzőtől.

Önkéntes árverés.

A néhai Vásárhelyi János örökösei közös tulajdonához tartozó, a muszkai 263. sz. tljkvben felvett

$7\frac{800}{1600}$ hold kiterjedésü szőllő

tartozékaival és folyó évi függő termésével **Muszkán**, a helyszinén, f. évi **szeptember hó 25.** napján, ugy az aradvárosi 321. szám tljkvben felvett,

Batthyányi-utcza 27. számu beltelkes ház

hivatalos közjegyzői irodámban f. évi október hó 2. napján, mindig d. e. 9 órakor Arad sz. kir. város árvaszéke 2276—1887. sz. végzésével nyert megbizás alapján alólirott által önkéntes nyilvános árverésen el fognak adatni.

A venni szándékozók az árverési feltételeket folyó hó 12. napjától kezdve naponként d. e. 9—1, és d. u. 3—6 óráig alulirott közjegyzői irodában megtekinthetik.

Kelt Aradon, 1887. szeptember 2-án.

Török István,
mint **Bonts Döme** aradi kir. közjegyző helyettese.

631 1—3

Házvezető nőül

keresek egy 40—50 év közötti tisztességes nőt. Ohajtanám, hogy az illető róm. kath. és községi jegyző, vagy hivatalnok özvegye legyen. Az illető nálam uri bánásmódban és tiszteletben fog rés esitetni.

Ajánlkozások alólirott nevére, **Cs.-Apáczára** intézendők.

Pitner Andor,
628 3—3 *közs. jegyző.*

Hirdetmény.

A vizjogi törvény (1885. évi XXIII. t.-cz.) 189. §-a, valamint ezen törvény végrehajtása tárgyában a nm. földmivelés,- ipar- és kereskedelmi és a közmunka- és közlekedési m. kir. miniszter urak által egyetértőleg mult évi deczember hó 31-én 45689. sz. a. kibocsátott általános rendelet 87. §-a alapján felszólitom az Arad sz. kir. város területén fennálló vizi-müvek és vizhasználati jogositványok tulajdonosait, hogy a jogositványaikra vonatkozó engedélyt ha ezt eddig nem teljesitették volna, 1887. évi **november 15. napjáig** nálam irásban mutassák be, vagy pedig irásban igazolják azt, hogy vizi-müveik 1886. évi január hó 1-je óta háboritlanul fennállanak anélkül, hogy mások jogosult érdekeit sértenék és mint ilyenek az illetékes hatóságok által károsnak találtatnak volna.

Ezen bemutatási, illetve igazolási kötelezettség minden hatósági engedélyre szoruló vizi munkálat tulajdonosára kiterjed, tehát öntözési, lecsapolási, ármentesitési, iparvállalatokra, malmokra, továbbá nyilvános és magán csatornákra, egyaránt érvényes

A kik jogositványukat iga olni nem tudják, vagy igazolás végett a fent kitüzött határidőben nem jelentkeznek, azoknak vizmüvei az idézett törvény 191. §. értelmében nem létezőknek fognak tekintetni, s az ily vizmüvekre nézve a vizjogi törvény 163. és következő szakaszai és a hivatkozott általános miniszteri szabályrendelet 3—32. §§. lesznek alkalmazandók.

Salacz,
kir. tanácsos, polgármester

685—1887. gazd. 92. v. 1—3

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város tulajdonához tartozó, a nagy- és kis körut Maroshoz vezető uj utcza között fekvő 4 telleknek eladása iránt f. évi **szeptember 13-ik napján d. e. 10 órakor** árverést tart a gazdasági szék. Az egyes telkek 275, 300, 298 és 346 □ öl. Kikiáltási ár nsz. ölenkint 10 frt. Bánompénzül leteendő az egyes telkek kikiáltási árának 10 százaléka készpénzben. vagy elfogadhato értékpapirokban

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal. Az irásbeli ajánlatok lezártan, az árverés napjának d. e. 9 óráiig nyujthatók be Parecz István urnál, a gazdasági szék elnökénél és csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja. Az árverési feltételek és a telek térrajza előzőleg is a gazdasági szék elnökénél, Parecz István urnál megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1887. augusztus 23-án tartott üléséből.

Varjassy Lajos,
aljegyző.

682—1887. g. sz. 91 1—3

Árverési hirdetmény!

A szinház-épületi bérházban, a déli homlokzat jobb szegletén lévő, Moskovitz Johanna által évi 1350 frtért bérelt bolthelyiségnek és ugyanaz által a déli oldal első emeletén 120 frt évi bérért bérelt 2 szoba, konyha- és kamarából álló lakásnak 1887. évi november 1 től leendő bérbeadása iránt folyó évi **szeptember 13-ik napjának d. e. 10 órakor** árverést tart a gazdasági szék.

Kikiáltási ár a jelenleg is fizetett bérösszeg.

Bánompénzül leteendő a jelenleg is évenkint fizetett bérösszeg 10 száz. pénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja. Az árverési feltételek a gazdasági szék elnökénél, Parecz István tanácsnok urnál megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1887. augusztus 30-án tartott üléséből.

Varjassy Lajos
aljegyző.

Az 1885. évi országos kiállitáson **nagy éremmel** kitüntettetett: **Verseny és kivitelképességért, nagyban termelés és fontos javitásért.**

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertára
s müvegyészeti laboratoriuma
ARAD, Szabadságtér 1-sö szám.

A PO-HO

Chinából hozzánk származó gyógyszer rövid idő alatt Európaszerte hiressé lett s orvosi körökben is feltünést keltett azon hatalmas erejénél fogva, melylyel az eddigi gyógymódokkal a legtöbb esetben daczoló betegségek, mint migrain vagy féloldalu fejfájás ideges fogfájás, fejzsába, sőt még a gyomorsába és egyéb idegbajok is — vele gyorsan és kiváló sikerrel gyógyithatók.

Használati utasitás: Ujhegygyel 1—2 cseppet kell dörzsölni a szerént, a mint az ideges fájdalom itt vagy ott mutatkozik erösebben, a homlokon vagy halántékon migrain esetében; az arczcsonton arczzsábánál; fejtetőn vagy tarkon egyéb fejfájásnál; az állkapczán ideges fogfájás esetében, a gyomor tájon gyomorzsábánál, vagy hystericus hányingerén.

A PoHo különben is igenilló essentia lévén a bekent helyeken az elillanást gyenge l[illegible]zgetés által elősegithetjük, mi a hatást fokozza Mivel elillanása közben a szemet könnyzésre ingerli, czélszerü azt ilyenkor behunyni.

A legkomolyabb bécsi orvosi szaklap a „Wiener medizinische Wochenschrift“ a Po-Ho felől következőleg nyilatkozik:

„A Po-Ho itt orvosi, valamint a közönség körében valóságos feltünést okoz. Hatása migrain, fejfájás és neuralgia esetében valóban meglepő, 1—2 csepp a fájdalmas helyre bedörzsölve elegendő a fájdalom azonnali csillapitására. Ezen gyógyszer sokszoros tapasztalás után a legmelegebben ajánlható.“

Ára egyes üvegnek 85 krajczár.

30—63* Kapható Aradon:

Rozsnyay Mátyás,
gyógyszertárában
Szabadságtér 1-sö szám.

Hirdetmény.

Olaszország különböző pontj in ismét felmerült cholera járvány behurczolásának megakadályozására a magas m. kir. kormány részéről a nemzetközi szigorú óvintézkedések megtétettek ugyan, mindazonáltal nincs kizárva annak lehetősége, hogy utasok által a cholera az országba behurczoltatik, vagy a mult evben Magyarország több helyén, ugy városunkban is fellépett, de elfojtott cholerajárvány a beállott meleg, nagy munkaidő és gyümölcsérés idejében ismét felmerülhet. Ennek következtében a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium f. é. 46112. sz. a. kelt körrendelete alapján a következő óvrendszabályok lépttetnek életbe.

1 Vendégfogadósok, korcsmárosok, egyletek és intézetek s magányosok, kik idegen utazóknak, iparossegédeknek vagy munkásoknak szállást adnak, kötelesek a Szicziliából vagy Calabriából érkező utasokat a beszállás után azonnal a kapitányi hivatalnál bejelenteni

2. Vendégfogadók, korcsmák és több lakót magában foglaló nagy házak tulajdonosai kötelesek a trágyát és szemetet az udvarokból mindennap, a kisebb házak tulajdonosai pedig minden harmadnap kihordatni; az udvart és a ház elejét naponta felsöpretni, reggel 6 óra előtt és este 9 óra után jól fellocsoltatni, a vizfolyókat naponta tisztán kisopertetni és tiszta vizzel kiöblittetni.

3. Az útczára vagy folyókába véres vizet önteni, elhullott állatot, vagy bármi állati hulladékot kidobni büntetés terhe mellett tilos.

4. Minden háztulajdonos köteles árnyékszékét, ha az 1 éve nem tisztittatott, az udvarán egy kádba vizet tartani, melybe 100 liter vizre 5 kiló nyers carbolsav vagy 10 kiló vasgálitz felolvasztva álljon, és ezen folyadékból az árnyékszékbe minden ülőhelyre 5—5 litert számitva naponként beönteni, ezzel fertőtlenitendők a szeméttartó ládák, gödrök és a folyókák is.

5. A lakosztályok és a ruhák tisztán tartandók, a szobák este és reggel jól szellőztetendők.

6. Szük údvari házak kapui kora reggeltől késő estig tárva tartandók, hogy az üde levegő az udvarokba és lakosztályokba akadálytalanul behatolhasson.

7. A kutak tisztán tartandók, mellettük netán lévő mocsárok tiszta földdel betömendők, nehogy a kút vize a mocsár viz beszivárgása által ivásra alkalmatlanná tétessék; a rosz vizü kutak használata mellőzendő, csak szomszédos megjelölt jó kutak vize élvezendő.

8. A mészárszékek, valamint a piaczon áruló hentesek vágó tőkéi, asztalai és a mérlegek legtisztábban tartandók, megromlott húst, hamisitott tejet, vagy éretlen romlott gyümölcsöt, a párolásra szánt félérett gyümölcs kivételével — üzleti helyiségekbe vagy piaczon elárusitani büntetés terhe alatt tiltatik. Élvezésre nem alkalmas tápszerek elkoboztatni és megsemmisittetni fognak.

9. Nem élő, de még friss halak árulása d. e. 10 óráig engedtetik meg.

10 érkocsisok és a közuti vasut álló helyei ugy a városban mint a vasutnál, naponta többször felsöprendők, a trágya eltávotandó, és a fertőzött helyek carbololdattal fertőtlenitendők.

Ezen óvintézkedések foganatositásának ellenőrzésére az összes rendőri személyzet utasittatik.

Aradon, 1887. augusztus hó 11-én. A kapitányi hivatal mint elsőfoku egészségügyi hatóság.

Urbányi,
főkapitány.

Nyomtatja a »Széchenyi irodalmi intézet« Aradon.